

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ...
Fél évre ...
Negyed évre ...
Havonta ...

Hirdetések díjazása ...

Egyes szám ...
vasárnap 6 lej

Bucurestiben 50 banival több

Fájdalmas szembekötösd!

Vannak viccek, amiken nem nevet az ember, akármilyen mulatságosak is különben, inkább sirhatókja van annak, aki hallja. Most is egy ilyen könnyetfakasztó tréfáról értesít bennünket bucuresti-i tudósítónk. Lapunk mai számában olvasható, hogy Nae Dumitrescu ur, Anghelescu miniszter féltett balkeze milyen bünyösen kedélyes nemtörődomséggel kezelte a kisebbségi iskolák létkérdését. Nem kell bőven részleteznünk, hogy az iskolakérdés milyen tragikusan komoly ügyük az ország többmillió kisebbségeinek. Nemzetiségünk fennmaradása, kulturánk megmentése, gyermekeink jövődjének megalapozása, történelmi szerepünk jelentősége függ attól, hogy az alkotmányban, törvényben és nemzetközi szerződésekben biztosított iskolafenntartási jogainkat megkapjuk. A felsorolt indokok eléggé súlyosak ahhoz, hogy azok is komolyan vegyék, akiknek a sors kezükbe adta a mi kisebbségi életünk intézését.

És mit látunk? Nae Dumitrescu ur, előre megfontolt rosszakarathóból-e, vagy nagyuri nonszalánszából szembekötösdit játszott a kisebbségek vezéreivel, akik minden egyéni büszkeségüket félretéve, szívós energiával, nem csüggedő reménységgel kilincseltek, könyörögtek, megalázkodtak azért, hogy a kisebbségi iskolák részére a nyilvánosság jogot megszerezzenek. És a vezérfelügyelő ur fölényesen gúnyos mosollyal küldözgette őket egyik hivatalból a másikba — az aktát keresni. Mert az akták minden esetben eltűntek. A vezérigazgató ur egyszerűen nem találta őket és így természetes, hogy el sem intézhette azokat. A felekezeti iskolák azért nem kaphattak nyilvánossági jogot, agyonhajszolt gyermekeink ezért szenvednek, a szülők iskoláztatási gondjai ezért váltak elboríthatatlanná.

Mert Nae Dumitrescu ur nem találta a vonatkozó aktákat. Olyan frivol és megdöbbenő játék ez, amely joggal háboríthat fel minden kultúrebert, legyen az román, avagy kisebbségi nemzetiségű. Nem férfias, de nem is politikai eljárás az, amit a volt vezérfelügyelő ur a kisebbségek legszentebb problémájával szemben megengedett magának. Nem őszinte és férfias azért, mert a brutális visszautasítás szándékát gyerekes ürügyekbe csomagolta és holmi aktakeresés csinyjével akart szabadulni a súlyos felelősség alól. Nem politikai pedig az egykori vezérigazgató ur magatartása azért, mert a kisebbségi nemzetek legérzékenyebb szívlgyét tette gúny s neveltség tárgyává. Azt az érzést piszkálja fel bennünk, amely a legmarcangolóbb: nemcsak hogy nem adják meg a törvényben biztosított jogainkat, hanem még a bolondját is járatják velünk? Ez a legnagyobb sértés, amit a magyar ember nem tud elviselni, a magyar nép sokáig nem tud elfelejteni. Ha a kormány nem helyesli — mint ahogy nem is helyeselheti — Nae Dumitrescu ur politikáját, úgy szolgáltasson ez esetből kifolyólag a megbántott kisebbségeknek olyan elégtételt, amely egyszersmindenkorra elvegye a kedvét némely uraknak a hasonló rossz és szomorú tréfáktól.

Összeesküvéssel vádolják Manollescut

A jövő héten kerül hadbírótság elé a volt államtitkár. — Letartóztattak egy volt prefektust. — Házkutatás az aviatika volt vezetőinél. — Egyetlen katonatiszt sincs letartóztatva.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A kamara tegnapi izgalmas ülése után fokozottabb érdeklődés nyilvánult meg a szenátus délutáni ülésével szemben, annál is inkább, mivel időközben nyilvánosságra került, hogy a sziguranca a nap folyamán a fővárosban és a vidéken újabb letartóztatásokat eszközölt és több helyen házkutatást tartott. A szenátus ülését izgalmas várakozás közben háromnegyed ötkor nyitották meg.

A nemzeti-parasztpárt nagy feltűnéskeltő deklarációja.

Elsőnek Bratianu Ionel kormányelnök olvasta fel ismeretes deklarációját, amelyre Averescu válaszolt. A tábornok élesen kritizálta a kormányt Manollescu letartóztatása miatt, majd felolvasta a néppárt deklarációját, amely törvénytelennek minősíti a kormány eljárását. A nemzeti-parasztpárt nyilatkozatát Mironescu szenátor olvasta fel, majd feszült várakozás közben a következő kijelentést fűzte hozzá:

— A nemzeti-parasztpárt, tényleges népszerűségére támaszkodva, ellene van minden kalandnak. (Általános taps, a kormánypárt is percekig tapsol), azonban a nép szuverén és megváltoztathatja a régebben hozott törvényt. (Felkiáltások: Játszunk királyosdit?)

Bratianu miniszterelnök élesen válaszolt az ellenzéknek.

Erre hatalmas zugás támadt, mire feláll Bratianu Ionel kormányelnök. Első szavait a nagy zaj miatt kénytelen megismételni.

— A kormány nem vetette fel ezt a kérdést — mondotta a kormányelnök, — azonban szükségesnek tartja leszögezni, hogy azért hozta a parlament elé az egész problémát, hogy értésére adja mindenkinek: a kormány nem fogja tűrni ennek az ügynek a pertraktálását. A kérdés jogi részére pedig majd a belügyminiszter fog válaszolni. Averescu tábornok ur csodálkozott az én beszédemnek egyes részén. Én pedig csodálkozom azon, hogy Averescu olyan feledékeny. Ő azt állítja, hogy nem állok a legalitás elvén. Erre csak egy mondatot idézek az ő beszédéből, amikor Averescu a következőket jelentette ki: „Drasztikus intézkedésekhez fogok folyamodni azok ellen, akik a jelenlegi helyzet megváltoztatásán dolgoznak”. — A kormányelnök ezután visszautasítja azt az állítást, hogy a kormány Manollescu letartóztatásával pressziót gyakorol a bíróságra. A bíróságot döntésében senki sem befolyásolja — mondotta a kormányelnök, — majd ezzel fejezte be beszédét:

— Ezt a deklarációt azért tettem, hogy mindenki tudja meg: senkinek sincs megengedve erről a kérdéstről többet beszélni! Mert ez az agitáció a külfölddel szemben csak sajnálatos lehet az országra nézve. Az alkotmány megváltoztatása nélkül nem változtatható meg a trónörökösödési törvény, az alkotmányt pedig — ismétlem — nem lehet módosítani a régenség ideje alatt. Amikor én három király alatt dolgoztam ténylegesen az ország érdekében, joggal igényelhetem annak megállapí-

tását, hogy ismerem az országot és ismerem a kérdés egész komplexumát. Ami a külföldet illeti, kétféle van: olyan államok, amelyek ismerik Romániát és olyanok, amelyek nem ismerik.

Ezután újból Averescu tábornok szólalt fel, ami után a kormányelnök ismételten hangsúlyozza, hogy ez a kérdés nem képezheti további diskusszió tárgyát. Ezután Duca és Orleanu beszéltek és az ügy jogi oldalát vitatták meg, végül a szenátus bizalmat szavazott a kormánynak.

Újabb kihallgatás alá vették a letartóztatott Manollescu államtitkárt.

Pruteanu őrnagy, királyi katonai ügyész különben tegnap újabb kihallgatásnak vetette alá Manollescut, ezután az állambiztonsági hivatal vezérigazgatóságát kereste fel, ahol Stelian Popescu igazságügyminiszter, Duca belügyminiszter, Tatanescu belügyi államtitkár, Romul Voinescu sziguranca vezérigazgató és Jujescu, Bucuresti erődparancsnoka előtt ismertette a vizsgálat eredményét. Később, fél nyolc órakor, ugyancsak fentiek részvételével újabb értekezlet volt, amelyen Carapancea katonai főügyész Jujescuval együtt beszámolt a délutáni vizsgálat eredményeiről.

Letartóztattak egy volt prefektust és egy bankpénztárost.

Tegnap különben kihallgatták Teodorescu Paul ezredest is, aki a román repülőpark parancsnoka volt abban az időben, mikor Károly extrónörökös a katonai repülés főfelügyelője volt. A kihallgatás bizonyos repülőgép rendelkezésekkel állott összefüggésben. Amíg ezek a kihallgatások részben Jilavan, részben Bucurestiben folytak, a sziguranca vezérigazgatóság kiküldött tisztviselői Iasi-ban folytattak vizsgálatot és házkutatást tartottak Axinte Iasi-i megyei prefektus lakásán és Sava Popovici Iasi-i pap, ismert néppárti politikusnál. A házkutatások eredményéről nem adtak ki jelentést, azonban a Dimineata azt az értesülését szerezte, hogy a házkutatások és kihallgatások bizonyos proklamációk és Károly volt trónörökös arcképének terjesztésével kapcsolatban történtek. A késő esti órákban újabb házkutatást tartottak Constantin Simon volt Iasi-i rendőrprefektus lakásán is, azonban minden eredmény nélkül. Amíg a volt prefektus kihallgatása tartott, a detektívek előállították a rendőrségre Bräunert, a Moldova bank főpénztárosát, akinek nagyobb mennyiségű karlista manifesztációt találtak. Bräuner kijelentette, hogy a manifesztációkat Axinte utasítására az egyik Iasi-i nyomdában vette magához. Kijelentésére a sziguranca őrizetbe vette mindkettőjüket és ma reggel Bucurestibe szállították őket. Axinte a sziguranca vezérigazgatóságon kijelentette, hogy mindenért vállalja a felelősséget.

Összeesküvéssel és a király elleni merénnyel vádolják Manollescut.

Ma délután váratlanul házkutatást tartottak Giosane ezredes, az aviatika volt vezérkari főnökének a lakásán is. Az ezredes el-

tünt a fővárosból, ezért körözö levelet adtak ki ellene. A vizsgálatot — a szigoranca vezérigazgatóság délutáni jelentése szerint — a legnagyobb eréllyel folytatják tovább és holnapra újabb letartóztatások várhatók. A Dimineata értesítése szerint különben ma adták ki Manoilescu ellen a végleges vádaláhelezési végzést. Manoilescu a büntetőtörvénykönyv 78. és 80. szakaszába ütköző összeskesküvéssel és az uralkodó személye elleni merényletek büntetével vádolják. A roppant szenzációjú bírálgatását egészen bizonyosan a jövő hét elején már megkezdik.

Nincs kapcsolata Manoilescu és a letartóztatott prefektus között.

Pruteanu őrnagy ma újból kihallgatta Manoilescu. Tatarescu belügyi államtitkár szombat délután fogadja a sajtó képviselőit és ismerteti előtük a Manoilescu ügyben eddig elért vizsgálati eredményeket. Illetékes helyről nyert felhatalmazásunk alapján közöljük, hogy egyetlen tisztet sem tartóztattak le a Manoilescu ügygel kapcsolatban és a kihallgatott Giosanu és Teodorescu reptil-őrnagyok is szabadlábban vannak. A vizsgálat ma megállapította, hogy semmiféle kapcsolat sincs Manoilescu és Axinte között, aki saját iniciatívájából nyomtatott rópiratokat és terjesztette azokat Iasban.

Megegyezés

a ségai munkásházák ügyében.

(Arad, október 28.) A sok vitára alkalmat adott libásdülői munkásházák ügye ma végre ideiglenesen elintéződött. A város vezetősége — mint megirtuk — úgy határozott, hogy nem akarja a negyven munkásház lakóit kitelepíteni, azonban a munkásoknak el kell ismerniök a város tulajdonjogát és bért kell fizetniök. A munkások képviselője ma memorandumot nyújtott be a város vezetőségéhez és leszögezte, hogy a munkások megfizetik a törvény által előírt bért a városnak, azonban csak logaik fenntartásával. A tulajdonjogról nem mondanak le és szerintük a bíróságnak kell azt megállapítania, kié a 40 ház, a városé, vagy a munkásoké. Az ajánlatot ma vette tárgyalás alá a permanens bizottság, amely megállapította, hogy ez az ajánlat elfogadható, a város biztos tudatában van igazának és egy nyugodtan rábiztatja az ügy végleges eldöntését a bíróságra. Elfogadta ezért a munkások ajánlatát, akik a per eldőlteig, mint bériök szerepelnek és megfizetik az 1914. évi bér 16-szorosát.

Bucurestiben

elrogtak egy bécsi táncosnót.

Meglopta a bécsi japán követet és a félmillió értékű tárgyakat Romániába menekítte. (Az Aradi Közlöny tudósítójától.) A timisoarai (temesvári) bárókat tegnap éjjel detektivek razzizták végig. Csakhamar kiderült, hogy a szokatlan látogatást egy bécsi táncosnó után való nyomozás idézte elő, akinek felkutatására ugyanis körözö táviratot kapott Bécsből a timisoarai rendőrség. A körözött táncosnót Franciska Ruperovának hívják, orosz származású érdekes nő, aki csakhamar magára vonta a volt császárváros éjjeli életének figyelmét. A táncosnó az egyik bárban megismerkedett O. K. Kimonattal, bécsi japán követtel és ezt a megismerkedést csakhamar intim barátság követte, úgy hogy Ruperova gyakran időzött a követ lakásán. Egész otthonosan érezte ott magát és egy alkalommal, amikor a követ távollétében egyedül volt fent, kutatni kezdett az értéktárgyak után és miután megtalálta azokat, a legszebbeket, mintegy fél millió lej értékben magához vette és nyomtalanul eltünt.

A követ azonnal nyomoztatni kezdett a táncosnó után, de Bécsben már nem találták meg a detektivek. Azt azonban megtudták, hogy Franciska Ruperova Timisoarára utazott szerződöttes céljából. Ezért azonnal táviratoztak a timisoarai rendőrségnek, de a nyomozás itt se vezetett eredményre, csak annyit tudtak megállapítani, hogy a táncosnó Bucurestibe ment. Ma aztán az ottani rendőrség, amely szintén kapott körözö-táviratot, a Palace Athenee szálló bárjában letartóztatta Ruperovát. Az elfogatás nagy feltűnést keltett, a bécsi rendőrség pedig az értesítés alapján megtette a kellő lépéseket a tolvaj táncosnó kiadatása iránt.

Befejeződtek a tüntetések a budapesti egyetemen

Rassay interpellációja az egyetemi zavargások ügyében. — „A szeretetteljes kapacitálás után a szigorúság fog rendet teremteni.”

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A képviselőház mai ülésén Rassay Károly interpellált az egyetemi zavargások ügyében. Leszögezte beszéde során, hogy meg tudja érteni a kenyérfarcot, amely az elhelyezkedésért folyik, a kenyérgyártás elintézése azonban nem azon fordul meg, hogy vajjon öt százalék zsidó hallgató jár-e az egyetemre, vagysem. Ez a kérdés nagyobb probléma, amelynek a megoldásához azonban az egész országnak kell hozzájárulnia. Kéri a minisztert, lépjen a zavargások ügyében a megtorlás utjára, amivel magának az ifjuságnak használ.

Az interpellációra Klebelsberg Kunó gróf, kultuszminiszter azonnal válaszolt. Megköszönte Rassaynak az interpelláció objektív hangját, valamint azt, hogy nem ment bele a numerus clausus érdemi fejtegetésébe. Ezzel a kérdéssel majd csak akkor foglalkozni, amikor a törvényjavaslat a Ház előtt lesz. Kijelentette, hogy utasította a rektorokat a rend fenntartására. A régi gyakorlat az egyetemeken az, hogy a rektorok, dékánok, a pe-

dellusokkal és szolgálakkal tartják fenn a rendet, ha ez elégtelennek bizonyul, igénybevehetik a rendőrséget, végső esetben pedig bezárják az egyetemet. A rektorok minden tekintetben megtették a kötelességüket. Az egyetem bezárása pedig igen komoly dolog és erősen megfontolandó, hogy 5—10 százalék rendbontóért megakadályozzának-e 60 százalék komolyan tanuló munkájában. A kultuszminiszter ezzel fejezte be beszédét.

— A szeretetteljes kapacitálás eszközeit már kimerítettem, most a szigorúság fog következni.

Klebelsberg Kunó gróf magyar közoktatásiügyi miniszter ma fogadta az egyetemek rektorait, akik jelentették, hogy a főiskolákban a tüntetések a tegnapi napon befejeződtek. A miniszter megelégedését fejezte ki az események ilyen fordulata felett és kérte a jelenlevő újságírókat, hogy feleslegesen ne izgassák a tömegeket, mert a numerus clausust csendben és egyetértésben lehet csak megváltoztatni, ezt pedig magasabb érdekek parancsolják.

Sorsdöntő órák az aradi Ipar- és Népbanknál

Izgalmas betétes-értekezlet volt ma délben. — Heves hangok a régi vezetőséggel szemben. — A likvidáló bankok vezetői meggyugtatták az aggodalmaskodókat. — Szombaton délután lesz a sorsdöntő közgyűlés.

(Arad, október 28.) Az Ipar- és Népbank felszámoló bizottsága tegnapi értekezletén konstata, hogy eddig a betéteseknek csak 75 százaléka irta alá a kivánt nyilatkozatot és ezért elhatározta, hogy mára értekezletre hívja össze az aláírástól tartózkodókat. Az izgalmas lefolyású gyűlés ma délben kezdődött az Ipar- és Népbank székházában. A meghívott 120 betétes közül alig 30—40 ember jött el az értekezletre, amelyen résztvettek a szanáló pénztézetek vezetői: Fejér Gábor, Weissenburger Nándor és Földes Soma bankigazgatók is.

Barabás Béla dr., aki a felszámoló bizottságban a betétesek érdekeit képviseli, meggyőző beszédben fejtegeti, hogy az aláírások megtagadása lehetetlenné teszi a szanálást és koldusbotra jutott nagyon sok embert, akinek egész vagyónkaja a felszámolás gyors lebonyolításától függ. Kéri a még aggodalmaskodókat, engedjék magukat meggyőzni a jelenlevő bankigazgatók érveitől és úgy a saját, mint betétestársaik érdekeit figyelembe véve, írják alá a szükséges nyilatkozatot.

Gyermek Millán betétes hevesen ront neki a régi igazgatóságnak, amelyet felelőssé tesz az intézet bukásáért, majd az indulat annyira elragadja, hogy a felszámoló bizottságot sem kíméli meg a gyanúsítástól, azt állítván, hogy a szanálás üzletet jelent a likvidáló bankoknak.

Weissenburger Nándor bankigazgató erélyesen visszautasítja az indokolatlan támadást, követeli, hogy a vádaskodó vagy igazolja be állításait, vagy pedig vonja vissza kijelentését, mert az aradi pénztézetek, amelyek teljesen önzetlenül vállalták ezt a nagy és felelősségteljes munkát a piac nyugalma érdekében, nem fogják tűnni, hogy fáradozásukért gyanúsításal fizessék őket a betétesek, akiknek a pénzt meg akarják menteni. Kijelenti, hogy ez a mai értekezlet utolsó lépés a bankok részéről, a mellyel a betéteseket a nyilatkozat aláírására akarják rábírní, amit ha nem érhetnek el, úgy a bankok köszönik szépen a megtiszteltetést és a holnapi közgyűlésen lemondanak az Ipar- és Népbank ügyeinek intézéséről. Ez pedig a csődöt jelenti. Hogy pedig a csőd mit jelent, azt talán minden betétes tudja. Aki ezt akarja, az vagy nem tudja mit cselekszik, vagy pedig tudatosan akarja tönkretenni magát és a betétestársait.

Utána Fejér Gábor kel ki élesen az elhangzott gyanúsítás ellen, amelyet Gyermek ez-

tán vissza is vont. Majd okosan és higgadtan kimutatja a vezérigazgató, hogy a józanul gondolkodó betéteseknek utolsó ratio a nyilatkozat aláírása, amely nélkül a bankok nem válhatnak a likvidálást.

— Kinosan furcsa ez a mostani szituáció — mondotta Fejér Gábor. — Olyan színe van ennek a mai értekezletnek, mintha mi, a segítségre vállalkozó pénztézetek okoztuk volna a bank bukását és bennünket vonnának felelősségre. Komikus, hogy nekünk kell kapacitálnunk a betéteseket a saját érdekeik felismerésére.

Fejér Gábor logikus érvelése láthatóan nagy hatást gyakorolt a jelenlevőkre, akik közül számosan ott a gyűlésen alá is írták a nyilatkozatot. Akadtak azonban néhányon, akik a felelősség kérdését bolygatva ama kívánságuknak adtak kifejezést, hogy nyújtson az igazgatóság nekik betekintést az intézet könyveibe, amikből világosan megállapítsák a mai helyzetet és maradék nélkül konstatahassák, hogy nincs más megoldási mód a nyilatkozatok aláírásánál.

A likvidáló bizottság készséggel teljesítette ezt a kívánságot és ma délután 5 órakor Gál József, az Erdélyi Hitelbank igazgatója, aki az Ipar- és Népbank státusát annakidején összeállította, részletesen tájékoztatta a megjelent három betétest a helyzetről. Az aggodalmaskodó betétesek nevében Grosz Ignác dr. fejtette ki azokat az okokat, amik az aláírások megtagadására késztetik őket. Legfőbb kifogásuk az ellen van, hogy a likvidáló bizottságban helyet foglal a bank adósának és fő-résztvényesének egy-egy megbízottja, Krenner Zoltán dr. és Fischer Jenő dr. ügyvédek — akik Tagányi Sándor dr. és Solymossy Lajos báró érdekeit képviselik a betétesekkel szemben. Követelik, hogy nevezett ügyvédek helyébe a betétesek, esetleg a kirsztvényesek megbízottjai kerüljenek, mert így nincs bizalmuk a likvidálás megfelelő lebonyolításához.

Az ellenzék ezt az álláspontot a holnapi közgyűlésen ki fogja fejteni és a gyűlés döntése alá bocsátja. A likvidáló bizottság a holnapi közgyűlésen bizonyára megtalálja a módját annak, hogy a holnapi közgyűlés nem fog hárakirít elkövetni önmagán.

— Dekobra Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Maurice Dekobra, a híres francia író, ma Bucurestibe érkezett.

Súlyos vádak Nae Dumitrescu ellen.

A közoktatásügyi minisztérium volt vezérigazgatója súlyos visszaéléseket követett volna el. — A minisztériumból eltűntek az iskolák nyilvánossági jogára vonatkozó akták. — Miért nem kapott nyilvánossági jogot az aradi katolikus gimnázium?

(Az Aradi Közlöny bucuwesti-i tudósítójának telefonjelentése.) E hó elején Nae Dumitrescu a közoktatásügyi minisztérium hirhéd vezérigazgatója nyugdíjba ment és a minisztérium magánoktatási ügyosztályának élére N. Russu vezérigazgató került. Ismeretes az a tény, hogy az elmúlt esztendő alatt éppen Nae Dumitrescu volt az, aki következetes munkával, a legridegebb módon elutasított minden kérést, mely az erdélyi kisebbségi iskolák részéről hozzá érkezett. Míg Nae Dumitrescuült a magánoktatási ügyosztály vezérigazgatói székében, a hosszú évek alatt egyetlen iskola sem kapta meg a nyilvánossági jogát és nyílt titok volt, hogy Nae Dumitrescu pápább volt még a pápánál is. Nagyon sok esetben még Angheliescu miniszter engedékenységevel is szembehelyezkedett. Így legutóbb, mikor Ferdinand király temetése után a magyar kisebbség vezetői felkeresték Angheliescu minisztert, a miniszter meghatva mondott köszönetet a magyar kisebbségi politikusoknak, hogy a király halála alkalmával oly loyálisan viselkedtek és kilátásba helyezte a különböző iskolai sérelmek gyors elintézését — megint Nae Dumitrescu volt az, aki a törvény rideg szövegére támaszkodva, teljesíthetetlennek találta a magyarok kérését.

E hó elején Nae Dumitrescu elhagyta azt az állást, melyet több mint tíz éven keresztül betöltött. A minisztériumban azt mondták az érdeklődőknek, hogy a vezérigazgató elérte a korhatárt és ezért megy nyugdíjba. Azonban a korhatár dacára — valószínűleg érdemeire való tekintettel — kinevezték a minisztériumi Consiliul-Technic tagjává. Ez, mint értesülünk, tiszteletbeli állás, mely semmi kötelezettséggel sem jár és csupán azt a célt szolgálja, hogy az állásból távozó vezérigazgató a szükreszabott nyugdíján kívül a Consiliul Technic tagjainak kijáró fizetést is felvehesse.

A regáti zsidók hivatalos lapja, a Curierul Israelit ma megjelent számában súlyos vádakot sorakoztat fel a nyugdíjba ment vezérigazgató ellen. Ezek a vádak általános feltűnést keltenek Erdélyben is, mert e vádak kapcsán fény derül arra, hogy miért húzódtott hosszú éveken keresztül a kisebbségi iskolák nyilvánossági jogainak kérdése. Az említett lap a következőket írja:

— A minisztérium magánoktatási ügyosztályának adminisztrációjában a legteljesebb anarchia dühöngött. Egynéhány példa a legjobban fogja illusztrálni ezen állításunkat. A kisebbségi és egyházi iskolák kérvényei, melyekben nyilvánossági jogaikat kérték ezek az iskolák, a legkritikább esetben jutottak el rendeltetési helyeikre, azaz a Consiliul Permanent elé, sőt legtöbb esetben teljesen eltűntek, anélkül, hogy valaki is felvilágosítást tudott volna adni arról, hogy hová tűntek el. Nagyon sok iskola kérvényével történt ez, melyek pedig rendszer időben benyújtották kérvényeiket. Amikor az iskolák vezetői felmentek a minisztériumba és érdeklődtek a kérvények sorsa felől, hetekig és hónapokig kellett előszobáznok, míg végül rájöttek arra, hogy a kérvényeket tartalmazó dosszié eltűnt a minisztériumból. És ezt a felvilágosítást minden szegénykezés nélkül adta az — aki ezen ügyosztály anarchiájának oka volt. Tudunk esetekről, mikor egy iskola vezetője erőteljesen követelte az elveszett iratai megkeresését s akkor abban a fenyegetésben részesült, hogy — megvonják az iskola működési jogát is...

Az említett lap idézett cikkéhez mi a magunk részéről a következőket említhetjük meg. A clujji (kolozsvári) református leányiskola nyilvánossági jogáról volt szó. A magyar kisebbség vezetői érdeklődtek Nae Dumitrescu-

nál az iskola kérésének sorsa felől és a volt vezérigazgató — e sorok írója tanúja volt e jelenetnek — kijelentette, hogy az iskola kérvénye lent van a Consiliul Permanentnél. A Consiliul Permanent az első emeleten van. Leaszakadtunk oda, felkerestük Margianu igazgatót, előadtuk kérésünket, az igazgató átnézte az iratait és aztán kijelentette, hogy az iratok — lent vannak Nae Dumitrescu vezérigazgatónál. Visszamentünk a vezérigazgatóhoz, aki most már a legnagyobb hidegvérrel azt jelentette ki, hogy az iratokat átadta Pteanu vezérinspektornak véleményezés végett. Persze e kijelentés ellen egy szavunk sem lehetett, hiszen Pteancu vezérinspektor Clujjon (Kolozsváron) tartózkodik és napok telhetnek el, míg tőle választ kaphatunk volna az iskola sorsáról. Azonban mit tesz a véletlen, amikor éppen az el nem végzett munka kellemetlen érzésével el akarjuk hagyni a minisztérium épületét, a kapuban találkozunk Pteancu inspek-

torral, aki éppen akkor érkezett meg Clujról (Kolozsvárról). Az első kérdésünk természetesen az iskolára vonatkozott. — Elhozta magával ez iskola aktáit? — kérdeztük.

— Dehogy hoztam el, mondta a vezérinspektor, félig-meddig ez iskola miatt is jöttem. Az akták nálam voltak és azt hiszem, nem követek el indiszkrétciót, amikor elárulom, hogy kedvező véleményvel adtam vissza az aktákat két héttel ezelőtt Nae Dumitrescunak. Az aktáknak most a vezérigazgató urnát kell lenniök.

Mi akkor tanácsot kaptunk négyünk össze. És — újra felmentünk Nae Dumitrescuhoz, aki még akkor sem jött zavarba. A leghívidebb udvariassággal jelentette ki, hogy csak keressük tovább az aktákat, mert azok zörcsennék nála. Ha nincs a Consiliul Permanentnél, akkor csak Pteancunál lehetnek, aki — lehet, hogy elveszítette valahol Bucuresti és Cluj (Kolozsvár) között.

Ime ez történt a clujji (kolozsvári) leányiskola kérésével. És ma, amikor olvastuk a fent említett lap cikkét, megvagyunk győződve arról, hogy a többi iskolák kérvényeivel — az aradi, szatmári, zilahi — kérvényeivel is hasonló kedves esetek történtek.

Farkas Aladár.

Tragikus szerencsétlenség az aradi villanygyárban

A fűrészgép levágta egy munkás jobb kezét.

(Arad, október 28.) Megrendítő szerencsétlenség történt ma este az aradi villanygyárban. Strausz János munkás egy fűrésznél dolgozott és eddig ki nem derített okokból ráesett a mozgó fűrésze. Ebben a pillanatban faldalmas kiáltásra lettek figyelmesek a körülötte dolgozó munkások, akik odarohantak és a szerencsétlen ember vérző testét levették a fűrészről. Azonnal mentőkért telefonoztak, akik Strausz Jánost beszállították a

kózkórházba. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenül járt munkás jobb kezét csaknem teljesen levágta a fűrész és egész testén pedig súlyos horzsolásokat szenvedett. A nagy vérvesztés következtében a munkás elveszítette eszméletét és állandóan öntudatlanul iekszik. Késő esti órákban megoperálták. A műtét sikerült s így remélik, hogy életben marad.

Aradi nagykereskedő pöre Timisoarán.

Becsületsértés telefonon keresztül. — Szokatlan tárgyalás a timisoarai törvényszék előtt.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) A becsületsértésnek egészen szokatlan formája került tegnap délelőtt tárgyalásra Timisoarán Fiala Kálmán dr. vezetőjárásbíró előtt. Az Ageco-cég timisoarai fiókja már régebbi idő óta üzleti összeköttetésben állott a Mayer Richard utóda aradi festéknagykereskedő céggel. Az utóbbi időkben aztán az Ageco és az aradi nagykereskedő cég — melynek tulajdonosa Kertész Béla nagykereskedő — között különböző differenciák keletkeztek. Ezek elsimítása érdekében többszöri telefonbeszélgetés folyt le a két cég között. Egy ízben is az történt, hogy az Ageco telefonon felhívta az aradi céget. Az Ageco nevében Ramascanu Marcu igazgató, az aradi cég nevében pedig Kertész Béla, a cég főnöke beszéltek. Alig kezdődött azonban el a telefonbeszélgetés, Kertész Béla felháborodott hangon támadt rá az igazgatóra, akinek többek között a következőket mondotta:

— Maga egy gazember, egy alias fráter! Akassza fel magát!

A beszélgetés német nyelven folyt le és Ramascanu, aki nem tud jól németül, kérte Kertészt, hogy szavait ismétlje meg, mert a mondottakat nem értette jól! Ugyanakkor a telefon másik hallgatóját odaadta az Ageco üzlethelyiségében tartózkodó Spitzer Géza mérnöknek, aki szintén hallotta, amint Kertész a fenti szavakat megismételte. Ramascanu jeljelentést tett a temesvári járásbírószágon Kertész Béla ellen. A telefonbeszélgetés szeptember 26-án történt és tegnap került az ügy tárgyalásra.

Ramascanun kívül jelen volt Spitzer Géza mérnök is, aki a sértéseket hallotta. Kertész Béla nem jött el a tárgyalásra, azonban képviselőjében id. Kálmán Béla dr. jelent meg, aki a tárgyalás megkezdése előtt ügyfele nevében ellenkeresetet adott be Ramascanu igazgató ellen.

Az ügyvéd szerint ugyanis előbb Ramascanu árasztotta el Kertész Bélát a szidalmak

egész özönével és Kertész csak efeletti felléborodásában használta ezeket a sértő kitételeket. Állításainak igazolására Kálmán dr. egy tanút is megnevezett, aki csak úgy, mint Spitzer mérnök, szintén fiútanuja volt a sértegetésnek.

Fiala dr. úgy határozott, hogy a tárgyalást elhalasztja és a legközelebbi tárgyalásra úgy Kertész Bélát, mint a bejelentett tanút megidézi és ezek vallomása alapján fogja az ítéletet meghozni.

Meggyógyul

az elmebeteg aradi mérnök

Édesanyja a budapesti Szent István-kórházba vitette Vass Mátyást, aki az orvosok kijelentése szerint, megmenthető az életnek.

(Arad, október 28.) Általános részvétet, mélységes megdöbbenést keltett egész Aradon mai lapunknak az a hiradása, amely Vass Mátyás Aradról elszármazott budapesti mérnök megrendítő tragédiájáról számol be. Arégi és közismert aradi patricius-család tagjának sorsa mély megindulást keltett a számos jóbarát és ismerős körében és most bizonyára némi megnyugvást fog kelteni az a hiradás, amelyet ma kaptunk Budapestről, hogy Vass Mátyás állapota szerencsére nem annyira súlyos, mint aminőnek az első pillanatokban látszott és valószínű, hogy a gondos orvosi kezelés csakhamar egészségesen adja vissza az életnek.

Özvegy Vass Mátyásné, a szerencsétlen mérnök 75 éves édesanyja, mint azt már jeleztük, ma felérkezvén Budapestre, a Szent István-kórházba szállította fiát, ahol az orvosok kijelentették, hogy a mérnök állapota még nem gyógyíthatatlanul súlyos és gondos kezelés révén renbe fog jönni Vass Mátyás feldult idegrendszere. Özvegy Vassné erről az örvedetes fordulatról különben ma értesítette Aradon levő hozzátartozóit is, akik természetesen örömmel fogadták a jó hírt rokonuk sorsáról.

Fehér akácvirág...

a legszebb orosz dal. Caudaszép magyar szöveggel 36. — lej. Mindonlutt kapható.

Halálszanatórium

Csehországban.

Egymásután haltak el egy soványító szanatórium páciensei. — A hatóságok bezárták a gyilkos-intézetet.

(Az Aradi Közlöny prágai tudósítójának távirata.) Egy prágai déli lap már néhány hét óta heves sajtókampányt folytat egy megdöbbentő ügyben. A lap azzal vádolja Sipek dr. csehországi orvost és szanatóriumtulajdonost, hogy sarlatán gyógy-módja következtében egyre-másra halnak el betegek, akik kövérségük megszüntetése céljából keresték fel Sipek dr. szanatóriumát. A lap szerint Sipek dr. még három évvel ezelőtt egy roztkói régi gyárépületben, mely egészségügyi szempontból egyáltalában nem felel meg a követelményeknek, szanatóriumot rendezett be és az újságokban apróhirdetéseket helyezett el, amelyekben szanatóriumát ajánlotta mindazoknak, akik kövérségüktől meg akarnak szabadulni. Természetesen számosan ültek fel a természetes gyógymódot hirdető orvos csábításainak és Roztkó hamarosan valószínű bucsujáró helye lett a testi soványságra áhítozóknak.

Azonban mindjárt a szanatóriumba való beköltözés után kellemetlen tapasztalatokra tett szert a „beteg”. A falu szélén álló, elhanyagolt állapotban leledző gyárépület egyáltalában nem tette a modern, kényelmes berendezésű szanatórium benyomását, a belső berendezés pedig szintén igen hiányos volt. A betegnek saját magának kellett gondoskodnia ágyreméről, továbbá a kurához egyedül szükséges gyógyszerről: a citromok garmadájáról is. Az egész gyógy-mód abból állott, hogy a pácienseknek hosszú időn keresztül, a legtöbb esetben hónapokig, a szanatóriumban kellett tartózkodniuk Sipek dr. „szakszerű” felügyelete mellett. A betegek ezen idő alatt naponta forró fürdőket vettek és citromokat fogyasztottak. Bár a nagy költség miatt inkább csak a gazdagabb társadalmi körökhöz tartozó egyének fordultak Sipek dr.-hoz, mégis — a mai „mindenáron soványnak lenni” időkre jellemzően — senki sem akadt, aki Sipek dr. terápiáját közönséges sarlatánizmusnak és pénzszipolyozásnak ismerte volna fel és az üzelmekről jelentést tett volna a hatóságoknak. — A páciensek azonban sehogy sem akartak meggyógyulni s az őket türelemre s kitarásra intő orvos tanácsára egyre hosszabb ideig maradtak a szanatóriumban. Szervezetük, melytől a rendes táplálékot elvonták, egyre gyengült, míg végül is a legtöbb páciens általános testi legyengülés, vagy pedig szívgyengeség következtében elhunyt.

Csodálatosképen a hozzátartozók közül senki sem tett jelentést Sipek dr. különös gyógyeljárásáról a rendőrségnek, akik pedig más orvoshoz fordultak, nem mentek semmire, mert az orvosok, érthetően, félték a kolléga ellen fellépni. Mind több és több beteg halt el a környék lakossága által „Árnyékok házá” nak elnevezett és félve rettegett régi gyárépületben, de a betegek, a soványodni óhajtok, mindennek dacára egyre sűrűbb rajokban kopogtattak Sipek dr. rendelőszobájának ajtaján. Sipek dr. később már nem elégedett meg azzal, hogy csak a testi terjedelmükből veszíteni akarókat csábítsa magához, hanem újabb hirdetéseiben reumatikus fájdalmak és idegbántalmak ellen is ajánlott biztosan ható gyógy-módot. Ezen betegeit is úgy gyógyította, mint a soványodni akarókat: citromot etetett velük, forró fürdőket vétetett és hónapokig éhezettette őket reuma és idegesség ellen.

Néhány héttel ezelőtt azután néhány, az „Árnyékok házá”-ból még idejekorán s a csodatoktor kifejezett akarata ellenére kiszabadult páciens s az elhunytak hozzátartozói egy prágai déli lap útján a nyilvánossághoz fordultak, hogy embertársaikat figyelmeztessék Sipek dr. halálos veszélyeket rejtő üzelmekre. A lap leleplezéseire a hatóságok is felügyeltek s hosszas vizsgálat után a napokban az országos közigazgatás betiltotta a szanatóriumot. — Sipek dr. azonban a betiltást nem vette tudomásul, mire a hatóság elrendelte a szanatóriumnak karhatalmi uton való lezárását és lepecsételését.

Manoilescunét eltávolították a kamarában

Duca és Ioanitescu vitája a kamara mai ülésén. — Emlékezés a szenátus elleni merényletről.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A szenátus mai ülésén a felirati vitához elsőnek Catefila szólal fel, aki összehasonlítást tesz a besszarábiai parasztság jelenlegi és a cárizmus alatti helyzetéről, rámutatva az azóta tapasztalt hatalmas fejlődésre. Beszél az optánspórról, majd dicséri a zsidókat, akik hazafiasságukról tesznek tanúságot, végül magasztalja az ország vezetőit. Urzica nemzeti-parasztpárti emlékeztet arra, hogy most hét éve történt a szenátusi merénylet és kéri, hogy az akkor szerencsétlenül jártak emlékét ünnepeljék meg, majd a háború előtti nagy szenátorokról emlékezik meg hódolattal.

A kamara ülésén Duca belügyminiszter a jegyzőkönyv hitelesítésénél a miniszterelnök nevében helyesbíti tegnapi kijelentéseit, kifejtve, hogy a sinaiai koronatanácson csak a nemzeti-párt élt fenntartással a hozott határozattal szemben, a parasztpárt azonban helyeselte azt.

Ioanitescu közbeszól: Duca ur, Ön annyipárton sétált már keresztül s így nem csodálkozom, ha összezavarja a dolgokat.

Ioanitescu ezután személyes kérdésben kér szót, a többség azonban nem enged szóhoz.

Duca: Ön annyiszor közbeszól már, ezért fel vagyok mentve attól, hogy meghallgassam.

Ioanitescu ezután sem jut szóhoz, mire az elnök nagy zajban berekeszti az ülést. Szület

után Mihalache rektifikálja a miniszterelnök tegnapi deklarációját és kifejti, hogy január 4-én a parasztpárt ugyanazt a magatartást tanúsította, mint a nemzeti párt, csupán az eljárásban volt különbség. A király előtti audiencián Mihalache is kérte az elhatározás megmásmítását, csak a koronatanácson nem hozta fel ezt a kérdést, mint Maniu. Mindkettőjük lépései azonban közös megegyezésre történtek épen úgy, mint a régenstanács létesítéséről szóló javaslat elfogadásánál.

Duca kifejti, hogy a miniszterelnök megbízásából szólalt fel, ő nem tudja annyira pontosan, mik történtek annak idején. Mihalache ur — mondja a belügyminiszter — csinálja úgy a történelmet, ahogyan jónak látja.

Ezután a napirend előtti felszólalásokra kerül a sor. Vlad Aurel tiltakozik egy bíró törvénytelen kinevezése ellen. Conciatu, Caransebes város vagyonának elidegenítése ügyében emel szót. Argetoianu földművelésügyi miniszter kifejti, hogy két vizsgálatot is tartottak ebben az ügyben és most egy újabb bizottságot küldött ki a harmadik vizsgálat lefolytatása végett. Adamovici az előző kormány törvénytelen gyógyszer-tár-engedélyek ügyében szólal fel. Madgearu a házszabályokhoz kér szót és tiltakozik az ellen, hogy Manoilescu feleségét a kamara tegnapi üléséről eltávolították. Stefan Ioan alelnök vizsgálatot ígér, majd berekeszti az ülést, mert a felirati vitához feliratkozott szónokok nincsenek jelen.

A Mafalda hajótöröttjeit cápák falták fel.

Több az áldozat, mint amennyit az optimista jelentések mondanak. — Háromszáznál többen tűntek el. — A menekültek biztos helyen vannak.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A különböző jelentések még mindig nem tudják pontosan megállapítani a Principessa Mafalda, a brazilai partok közelében elsüllyedt olasz gőzös áldozatainak számát. A legutóbbi római jelentések szerint a katasztrófának csak hat halottja van, a menekültek nagyrészét pedig már biztos helyre, Rio de Janeiroba szállították. Ennek azonban ellentmond a legutóbbi newyorki jelentés. A megmenekültek állítása szerint a szerencsétlenségnek sokkal több áldozata van, mint amennyit az optimista jelentések mondanak. A kazánrobbanás után, a hajó süllyedésénél megjelentek a cápák, amelyek halálos rémületet idéztek elő és amelyeknek a fogaik között számos ember vesztette el életét.

Magánál a kazánrobbanásnál is 12 matróz pusztult el. A newyorki hiteles jelentések szerint összesen 925 embert mentettek meg, 331 pedig nyomtalanul eltűnt.

A „Principessa Mafalda” halottjai között van az eddigiek szerint Gigli hajóskapitány, tizennégy tiszt, egy távirász, 118 szíriai, 50 spanyol, 38 jugoszláv, két osztrák, egy magyar, egy svájci, egy uruguayi és egy argentiniai kivándorló. Ezek mind fedélközön utaztak. A kabinutasokról még nincs statisztika. Az elpusztult rakomány értéke 50 milliót tesz ki.

Még csak rövid ideig tart az olcsó csipke kiadás. HOFFMANN, Str. Alexandri (Salacz-uca) 1.

Kegyeltsértés az aradi temetőben.

A férfi iránti harag az elhunyt feleség sirhantján tombol. — Letépték a fejtaáblát a sirkeresztről. — Feljelentés az aradi rendőrségen.

(Arad, október 28.) Darus Miklósné meghalt 1927. április hatodikán, harminchét éves korában és a rossz emberek még a sirban sem hagyják nyugodni. Darus Miklós, az elhunyt férje pedig elvitte szomorúságát és felháborodását az emberek gonomsága miatt az aradi rendőrségre, meg annak a temetőnek felügyelőjéhez, ahol felesége örök nyugalomát zavarják és elhozta hozzánk is, az Aradi Közlöny szerkesztőségébe. Egy barna papírba csomagolva elhunyt feleségének sirkeresztjéről az erőszakkal letépték a fejtaáblát is magával hozta, hogy ezzel is dokumentálja azokat a sorozatos kegyeltsértéseket, amelyeket felesége sirjával elkövetnek. Darus Miklós szerint a bűnösöket feleségének családtagjai között kell keresni és a rendőrség által megindított ezirányú nyomozás már-már eredménnyel jár. Így beszélt el Darus Miklós felesége elhunytja óta történt dolgokat:

— Szegény meghalt feleségem kis gyermekét hagyott hátra. Hogy rendesen felnevelhessem, megegyeztem sógorommal, Hévízi Jánossal és nejevel, hogy hozzám költöznek, gondozzák gyermekemet és ezért én lakást, kétezer lejt havonta és az ellátásra szükséges pénzt adom nekik. Egy ideig rendben ment volna a dolog, azonban pár hónap múlva valóságos szipolyozni kezdtek engem Hévíziek. Gyakran volt e miatt küzdelemünk összeszólal-

kozás, aminek én úgy vettem véget, hogy feleségem halála után négy hónappal megnősültem, Hévízieknek pedig ki kellett költözniük a lakásomból.

Ettől a naptól kezdődött meg elhunyt feleségem sirján a naponta megismétlődő kegyeltsértés. Én és mostani feleségem gyakran látogattuk meg a sirt és minden alkalommal virágot, csokrokat vittünk ki oda. Úgyeltünk arra is, hogy a sirhant állandóan gondozott legyen. De ellenségeim mindent elkövettek, hogy bosszantsanak és arra is vetemedtek, hogy a szinte naponta rendbehozott sirt meg rongálják, a virágokat széttepiék, a hantot összetapossák és ma elkövetették azt a felháborító dolgot, hogy a keresztől erőszakkal letépték a fejtaáblát, amelyet a sirtól nagyobb távolságra beletiportak a sárba. Én már utána jártam a dolognak és biztosan tudom, ki követte el a kegyeltsértést, amiről feljelentést is tettem a rendőrségen. Remélem, hogy a bűnösök elnyerik méltó büntetésüket.

Ennyit mondott el Darus Miklós, azután visszacsomagolta a barna papírba az elhunyt fejtaábláját és amikor elkészönt a szerkesztőségből, könnyesek voltak szemei.

HALVÁNY SÁRGA RÓZSA
és más új kották Sándor Ferencnél Arad.

Aljechin vagy Capablanca?

Az egész világ nagy érdeklődéssel figyeli a gígaszli küzdelmet. — Két ellentétes temperamentum harca a világdicsőségért.

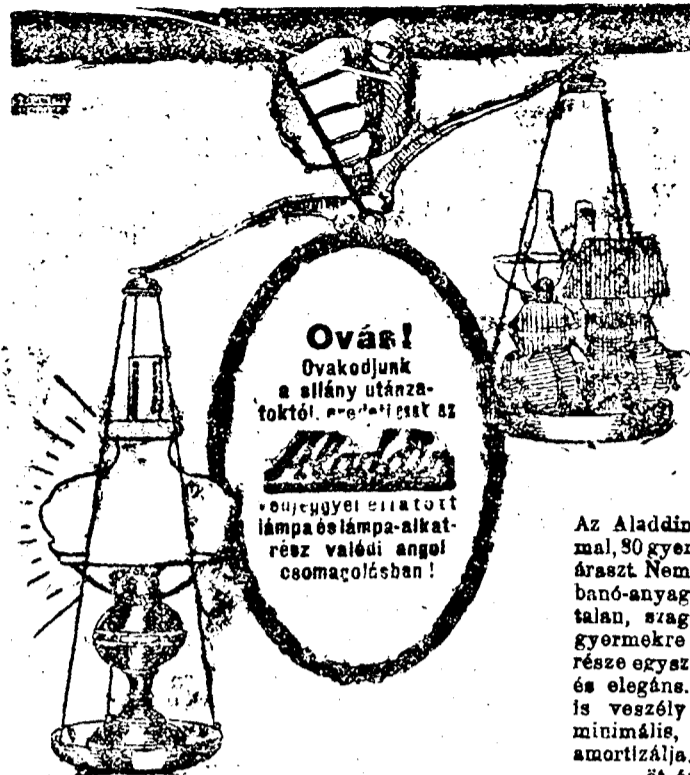
(Az Aradi Közlöny tudósítójától.)

Az egész világ sakk-társadalmi feszült figyelemmel kíséri azt a gígaszli párharcot, amely a sakkvilágbajnokságért Aljechin és Capablanca között folyik. A mérkőzésbe Capablanca nagy favoritként indult, annál nagyobb a meglepetés, hogy a mérkőzés jelenleg 4:2 arányban Aljechin javára áll, minthogy az orosz-francia bajnok a 21. játszmát újból a maga javára döntötte el.

Amerikában óriási összegekbe fogadnak a mérkőzésre, az egyes játszmákra, sőt a match színhelyén, Buenos-Airesben még az egyes lépésekre is. Abba a szobába, ahol a kettő játszik, a két szekundáns és a zsüri kivételével senki nem mehet be. A nézők egy mellette levő teremben tartózkodnak, ahol egy, a padlón elhelyezett óriási sakkasztalán reprodukálják az egyes lépéseket, melyeket békés, a szobában „kisütöttek”. Elképzelhető, hogy a kibicék és a sakkfanatikuskok milyen izgalomban lehetnek egy döntő fordulónál, egy-egy „nem vár” vagy „elvárt” lépésnél. Míg azonban a nemrég lezajlott boxvilágmérkőzés tudvalevőleg 3-4 embernek az életébe került, addig a sakkmérkőzés 21. fordulójá alatt még egyetlen ember sem halt meg az izgalomtól! Két ellentétes típus harcol itt egymás ellen. Egyáltalában nehéz elképzelni két ellentétesebb egyéniséget és természetet, mint aminők itt egymással szembe kerültek.

A 39 éves Capablanca nagyszerűen kiegyenlített természet, mely a legszebb erényeket és a legértékesebb emberi tulajdonságokat és képességeket egyesíti magában. Temperamentumos spanyol vérét féken tartja egy nagy nyugalommal, hidegen szemlélő, célszerűen és logikusan gondolkodó ész. Ezzel szemben a 4 évvel fiatalabb Aljechin, a szőke, ideges, széles vállú és komoly orosz arisztokrata, az örökös „Sturm und Drang”-nak megtestesülése. Óriási vitalitás-energia és győzelmi-akarát töltik be egész lényét. Fantáziája pazar. Egész lényé vad, szenzibilis, féktelen.

És amilyen különböző az egyéniségük, olyan különböző természetesen a stílusuk is. Le styl c'est l'homme. Amilyen az ember, olyan a stílusa is. Capablanca játékestílusa egészségesen egyszerű. Biztossága és precizitása páratlan és technikája bámulatos. Hidegen szemlél és a legbonyolultabb állásokat is a sakkcélszerűség szemüvegén nézi. A mi mindent mechanizáló korunk ki kellett, hogy teremtsen egy Capablancát, akinek meleg, kubai vére a praktikus amerikanizmus hatása alatt technikai csodává lett. Eilentében Capablancával, Aljechin a művész, a romantikus sakknak nagy reprezentánsa. Fantáziája és kombinálóképessége pazar, ideákban kimeríthetetlen. E tekintetben tulszárnyalja a világ-mestert, akinek egyszerűsítő technikája szárdékosan elkerüli a kombinációkat és a bonyolultabb állásokat. És míg Capablanca még csak nem is álmodott arról, hogy vakszimultán játszmákat játszon, addig ebben az értelemben Aljechin tartja a világrekordot 28 egyidejűleg, a táblák megtekintése nélkül játszott játszmával. (Páris 1925.) Játékvezetése agresszív, veszélyesebb, mint Capablancáé, de éppen ezért kevésbé biztos is. Teoretikai fiúomság és képzettség tekintetében ismét Aljechin van első helyen. Ő a teóriát néhány igen kemoly újítással gazdagította. Ami a pozíció megítélését és a végjátékokat illeti, mindkét mester körülbelül egyenlő. Véleményünk szerint azonban Capablanca tulszárnyalja Aljechint az összes világmesterei tulajdonságok harmóniájával. A match most 4:2-re áll Aljechin javára és a győztes tudvalevőleg az lesz, aki előbb éri el a 6 egységet, miközben a remisek nem számítanak. Még nem volt nagykaliberű mérkőzés, melyen oly kevés remis-t játszottak volna: a 21. játszma letelte után 5 nyeres és 15 remis! Már pedig egyenlő, vagy közel egyenlő erős ellenfelek között 80 százaléka a remisvalószínűség, nagyjelentőségű matcheken még több. Többek között emlékeztetünk csak az 1908-as Lasker-Schlechter világbajnoksági mérkőzésre, melynek tíz játszmájából 8 lett remis, míg az első Schlechter, az utolsó, 10-ik játszmát pedig Lasker nyerte.

3 ok

amiért a csodálatos

Aladdin lámpát

mindenkül beszerzi:

- 1., hófóhér, nappali fényt áraszt,
- 2., anyagfogyasztása minimális, 94% levegő ég benne,
- 3., tűz- és robbanás mentes, gyermekre is bízható!

Az Aladdin lámpa 94% levegővel és 6% petróleummal, 80 gyertyaerősségű, hófóhér, egyenletes izzófényt áraszt. Nem kell levegőt préselni (pumpálni), sem robbanó-anyaggal (spiritusz, benzín) előmelegíteni. Zajtalan, szagtalan, nem kormoz. Könnyen kezelhető, gyermekre is nyugodtan rábízható. Minden alkatrésze egyszerű, könnyen cserélhető. Kiállítása szép és elegáns. Tűz- és robbanásmentes, égő állapotban is veszély nélkül hordozható. Anyagfogyasztása minimális, a beszerzési árát rövid használat után amortizálja. A lámpák kifogástalan működéséért öt évi gyári szavatosságot vállalunk. 4914

Ingyenes ismertetőt bérmentve küld a romániai vezérképviselőt:

ROMÁN ALADDIN KERESKEDELMI R.-T. TIMISOARA,

Strada Gen. Joffre 7.

Északkeletl „ALADDIN” képviselőt Satu-Mare.

Megállanak az aradvárosi üzemek.

Súlyos fahiány fenyegeti a gépüzemeket. — A kisvasutat átmenetileg koksszal fogják fűteni.

(Arad, október 28.) A permanens bizottság mai ülésén Kaufmann Kamil gépüzemigazgató feltűnéstkeltő kijelentést tett. Az igazgató ugyanis bejelentette, hogy fakészlete teljesen kifogyott, a száz vagon fára kiirt árlejtést ugyanis megfellebbezték, a városnak viszont éppen emiatt még nincsen fája és így most határozatot kér arra, mit tegyen, miután a fahiány következtében az a veszély fenyeget, hogy a gázgyár és a kisvasut megáll. Bejelentése természetesen nagy megdöbbenést okozott, annál is inkább, miután kiderült, hogy még ideiglenesen sem lehet fát beszerezni, árlejtés nélkül. Botioc Elek dr. leszögezte erre, hogy nem állhatnak meg az üzemek és módot kell találni, bárhogyan is, hogy azok zavartalan működését biztosítsák. A vita további folyamán

az a nézet került felszínre, hogy fel kell használni a meglévő kis szénkészletet, mire Kaufmann igazgató azzal az ellenvetéssel felelt, hogy a szénfűtés következtében a kisvasut oly sűrű füstöt fog a városban csinálni, hogy a város vezetőségét emiatt külön támadások fogják érni. A gázgyárban a fa megérkezéig lehet szén használni, azonban a kisvasutnál nem. Hosszas vita keletkezett erre, mire a bizottság elhatározta, hogy a város utbanlevő 700 vagon fájának megérkezése a kisvasuton kokszot használnak, ami ugyan 50 százalékkal drágább mint a fa, azonban nem csinál olyan türehtelen füstöt, mint a szén. Ezen kívül meg fogják sürgetni a fa leszállítását, nehogy a város abba a veszélybe kerüljön, hogy az üzemek fűtőanyag hiányában megálljanak.

Romániába költözik egy bécsi gyilkos.

A bécsi Eissler-cég volt belfajja kiszabadult a börtönből, illetve elme-gyógyintézetből és Karánsebesen telepszik le.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának távirata). Eissler Ottó, a néhány év előtti véres bécsi dráma főhőse a napokban elhagyja a steinhofi ideggyógyintézetet és ezzel pont kerül a legsajátosabb család drámák egyikének végére, amely a világ egyik legnagyobb fakeskedő cégének irodájában zajlott le. Eissler Ottó tudvalevőleg társtulajdonosa volt a „J. Eissler und Brüder” óriási fatermelő és kereskedő cégnek és 1919-ben bizonyos összeg ellenében lemondott nyilvános társtulajdonosi jogáról és csak mint csendes társ óhajtott tovább dolgozni. Ezáltal persze elvesztette minden befolyását az üzlet irányítására. Két évvel később abban állapodott meg társaival, hogy csendes társi részeségének feléről is lemond. Ezt a lépését csakhamar megbánta és pört indított a cég ellen azzal az indokolással, hogy őt társai hamis számadásokkal félrevezették. Még mielőtt a bíróság ítékezett volna, Eissler Ottó maga szolgáltatott igazságot magának, amennyiben egy napon bátyját, Eissler Róbertet egyezkedésre szólította fel és amikor az elutasította, revolvert rántott és agyonlőtte.

Eissler Ottót 10 évre ítélték gyilkosság miatt, de néhány hónappal ezelőtt megkegyelmezték neki és elmeállapotának megvizsgálása után egy Graz melletti téholydába, majd onnan a steinhofi elme-gyógyintézetbe vitték. Az orvosok hozzájárultak Eisslernek reverzális ellenében való szabadonbocsátásához és Eissler, mihielyt megkapja a vizumot Romá-

niába, Karánsebesre költözik. Ott lakó felesége különben a napokban felutazik érte Bécsbe, hogy lehozza magával.

Bécsi tudósítónk beszélgetett a steinhofi intézet egyik pavillonjában Eisslerrel, aki elmondta, hogy igen jól érzi magát, rengeteget olvasott, különösen Amerikával foglalkozó könyveket, mert imádja és csodálja Amerikát. Jövő terveire vonatkozólag elmondta, hogy továbbra is mint fakeskedő akar dolgozni, annál is inkább, mivel reméli, hogy a pert, a melyet öröksége részéért indított, megnyeri.

— A Kludsky-cirkusz garanciája. Az aradi permanens bizottság ma a Kludsky-cirkusz ügyét tárgyalta. Megállapította, hogy a cirkusznak a Stefan cel mare (Béla) tér öt napos használatáért 20.000 lejt kell fizetnie. Ezután a cirkusz igazgatóságának kérvényét tárgyalta le, amelyben kérte a város által követelt 50.000 lejes garancia letévesésének elengedését. Ezt a garanciát a város azért követeli, hogy ebből fedezze azokat a károkat, amelyeket a cirkusz esetleg okozhat, a vagonok szállítása közben. A cirkusz vezetősége arra határozott, hogy a helybért előre kifizette és nincsen diszponabilis pénze az 50.000 lejes garancia letételére. A permanens bizottság rövid tárgyalás után elhatározta, hogy a garanciaösszeget 20.000 lejre szűkíti le.

H I R E K.

Emlékek Gorkij Maximról

A Petljura-pörrel kapcsolatban, amikor Gorkij Maximról olvastam, agyamba tolultak régi szép emlékek. Ot évvel ezelőtt ugyanis részese voltam annak a nem mindennapi szerencsének, hogy a nagy íróval egy napot együtt lehettem. Frankfurtban, Goethe városában voltam s meleg barátságot kötöttem a nagy világfelfordulások egy szerencsétlen áldozatával, egy emigráns orosz grófnővel. A lapok annak idején megemlékeztek arról, hogy a nagy regényíró — tüdőbajára gyógyulást keresve — Sankt Blasicnbe ment. Megragadva ezt a kedvező alkalmat, egy boros őszi alkonyon vonatra ültünk, hogy a grófnő üdvözölhesse régi ismerősét. A kupéban nyugalom, az egyiptomi cigaretta füstjének, s a parfümnek diszkrét illata, kint az alkonyodó tájban mélabus mezők s a grófnő halkán álmodozva beszél a régi szép napokról, amidőn Moszkvában a cár palástja még teljes fényében ragyogott, s melyet a bolsevista csizma oly nyomorultul összetiport. Az órák elröppentek s egyszerre csak a fürdőállomáson voltunk. Rövid idő múlva szemtől-szembe álltam a világirodalom egyik nagyságával, Gorkij Maximmal. Rendkívül megörült régi ismerősének s a kölcsönös emlékek felevenítése után sétára indultunk. Akkor nekem beszélt a mester: „Fiatalt barátom, az élet látja nagyon sivár. Szomorúság, gyűlölet mindenütt, az ember eltemeti régi ideáljait, de nem talál újakat, a Kelet és Nyugat egymás ellen harcban áll s csak láva, amely kitörésre készül. S ha van valahol tulvilág és ott a gonoszok képviselője, az most gunyosan kacaghat. És egy Dantenak, Shakespeare-nak, Goethenak, Byronnak szelleme szomorúan bólogathat, mondván: bizony hiába alkotunk nagyot!

Az ónos eső arcunkba csapott. Egyszerre csak tisztulni kezdenek a felhők, s a lemenő napsugár halvány sugarait a Mester görnyedt alakjára veti. A platánok között feltűnt, elmosódó silhuetta azonban halvány reményt kellett szívlünkben, hogy egyszer az igaz embernek is ki fog derülni. (Kövess Jenő).

— **Mária királyné születésnapja.** Bucurestiből jelentik: Szombaton lesz Mária özvegy királyné születésnapja. Ebből az alkalomból a patriarchatus székesegyházában Te Deum lesz és a kormány küldöttsége Sinalában átnyújtja az özvegy királynénak jókívánatait.

— **Mardarescu tábornok — hadsereg-felügyelő.** A Politica szerint Mardarescu tábornokot hadsereg főfelügyelőnek nevezik ki, amely állást a régensztanács külön engedélyével fogják létesíteni, nem töltve be a generalisszimusi pozíciót, amely csak háború idején lesz betöltve.

— **Angel polgármester hazatérése.** Ma értesítés jött Aradra a Budapesten tartózkodó Angel István dr. polgármestertől, amelyben közölte, hogy szombaton vagy vasárnap hazaérkezik Aradra.

— **Egyenrangúvá teszik a kisebbségi iskolák diplomáit.** Bucurestiből jelentik: Anghelescu közoktatásügyi miniszter legközelebbi rendeletet fog kiadni, amely bizonyos kisebbségi iskolák diplomáit az állami iskolák diplomáival egyenrangúnak fogja deklarálni, a rendeletekben megállapított normák betartása mellett.

— **Szabadrábrahelyezték a letartóztatott bucuresti-i újságrót.** Bucurestiből jelentik: A constantai törvényszék tegnap felmentette Davidoglut, az ilfovi tövényszék volt elnökét, akit azzal vádoltak, hogy Pizau igazságügyi felügyelőt hivatali szobájában inzultálta. Ugyancsak a constantai törvényszék elrendelte Cocea hírlapíró szabadrábra helyezését, mert beigazolódtott, hogy ügye az esküdtszék elé tartozik.

— **Tisza István halálának évfordulója.** Budapestről jelentik: Október 31-én, hétfőn délután hat órakor, gróf Tisza István halálának évfordulóján, mint minden esztendőben, az idén is kegyeletos ünnepet rendez a Tisza István Emlékbizottság az Országos Tisza István Kör helyiségében. Az ünnepélyen Szász Károly, a képviselőház volt elnöke mondja az ünnepi beszédet.

Leszállították a vasuti tarifát.

A negyedik osztály megszüntetésével a harmadik osztály viteldíjait erősen mérsékelték.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Ismeretes, hogy a CFR. vezérigazgatósága a kormány hozzájárulásával november hó elsejével megszünteti a vasuti IV-ik kocsiosztály használatát és ezzel egyidőben, tehát november 1-től új harmadosztályu tarifát léptet életbe, amely szerint az eddigi menetdíjat 60 kilométer távolságig mintegy 40 százalékkal leszállítja. A kormánynak ugyanis az volt az intenciója, hogy ezzel a szegényebb sorsu néposztály utazását olcsóbbá tegye, mert megállapítást

— **Lemondott a jugoszláv pénzügyminiszter.** Belgrádból jelentik: Markovics pénzügyminiszter minisztertársai közötti nézeteltérése miatt ma benyújtotta lemondását, amit a miniszterelnök elfogadott. Utóda valószínűleg a jelenlegi kultuszminiszter, Kumanoudi lesz, akinek a helyébe viszont Maximovics volt belügyminiszter kerül.

— **Gróf Bethlen István diszpolgári beszéde.** Budapestről táviratozzák: Bethlen gróf miniszterelnök a diszpolgári oklevél átvételekor Keszthelyen nagy beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy Magyarország helyzete politikailag és gazdaságilag a multhoz képest határozottan javulást mutat. Ezután megjelölte az utat, amelyen az ország népének haladni kell és ez az út: a becsületes munka és kitartás.

— **Krizantémum-vásár...** A sarkon egy asszony krizantémumra alkudott:

— Sok az, lelkem! Huszonöt lej egy száért. Hova gondolt? Tudja, mennyi pénz huszonöt lej?

A kövér, zsebekkel telivarrott kötényű virágáros asszony egykedvűen mondta rá:

— Má' hogyne tudnám, hogy mennyi. Ne tessék gondolni, hogy azért, mert szegény ucai árus vagyok, olyan buta volnék...

-- Hát adja olcsóbban! — kezdi újra az asszony. — Vagy tiz szál kellene, adok darabjéért huszat.

— Gazember lennék, ha huszért adnám! — vágja rá pirosan a dültől a virágáros kofa és visszacsapja a többi közé a kezében meglobogtatott hófehér, pufók krizantémumokat.

Most megszólal a szemben lévő másik virágárosnő:

— Tessék, naccsága kérem, gyönyörű áru, csak husz lej egy szál!...

Az asszony odafordul és már arrafelé is indul... De ebben a pillanatban megharsan az első kofaasszony hangja:

— Tessék csak, odaadom huszért én is. Isten neki. Tessék elvinni, tiz szál gyönyörű dupla krizantin, kétszáz lej... — És már kezdi is csomagolni a fehér selyempapírba...

De a vevő most már bizalmatlan. Odalép a második kofaasszonyhoz és piszkálni kezd a virágok közt:

— Ugyis a temetőbe viszem, halottnak lesz... De ezek nem olyan szépek, mint azok ott!... — mondja. — Tizenöt lejével ha ideadja...

És a második kofaasszony már csomagolja is a virágokat, miközben félremagyarázhatatlan konkurrensi élességgel vágja az őszi levegőn át:

— Egy szegény halottal se essék meg az embernek a szíve?!... Csak tessék, naccsága, szépen kivinni a temetőbe...

És majd hogy nem könnyezik hozzá...

Sickes és izlése ruháit szerezz be a

„VICTORIA“

női confection divatházból Arad, a Dáciával szemben.

— **Európa biztonsága Angliától függ.** Londontól táviratozzák: Lord Cecil az egyetemen tartott beszédében hangsúlyozta, hogy Angliának a nemzetközi politika tekintetében minden együttműködésre célzó javaslatot támogatni kell. Ellenkező esetben Európa jövője veszedelembé kerül. A béke érdekében történő leszerelés harcában Anglia helye az első rangban van, aminthogy Európa biztonsága is Angliától függ.

nyert, hogy ezt a távolságu vonalat leginkább a vidékről a városokba utazó munkások használják. A CFR. vezérigazgatósága ma már nyilvánosságra is hozta a leszállított tarifát, a mely szerint az új menetjegy díja 1—5 klm.-ig 12 lej, 6—10 klm.-ig 22 lej, 11—15 klm.-ig 34 lej, 16—20 klm.-ig 43 lej, 21—25 klm.-ig 55 lej, 26—30 klm.-ig 64 lej, 31—35 klm.-ig 74 lej, 36—40 klm.-ig 86 lej, 41—45 klm.-ig 96 lej, 46—50 klm.-ig 108 lej, 51—55 klm.-ig 118 lej, és 56—60 kilométer távolságig 130 lej.

— **Házasság.** Major Béla, az Erdélyi hírlap felelős szerkesztője, az aradi újságrótársadalom kiváló tagja, ma délben kötött házasságot Deutsch Böskével, Deutsch Andor aradi nagykereskedő leányával. A polgári esketést Sperneac János anyakönyvvezető végezte és a házasság tanui Zima Tibor nyugalmazott iparkamarai főtitkár és Radó Gyula aradi nagykereskedő voltak. Utána megtörtént az egyházi esküvő, amelynél tanuként Kalmár József és Radó Gyula szerepeltek. Az ifju pár az esküvő után Olaszországba utazott.

Tenczlinger Mancika és Balogh János f. hó 29-én d. u. 6 órakor tartják esküvőjüket az aradi ref. templomban.

— **Magyar delegáció Rómában.** Rómából jelentik: Prónay György államtitkár vezetésével egy magyar delegáció érkezett Rómába, a fascista intézmények tanulmányozására. A pályaudvaron a királyi váróteremben ünnepélyes fogadtatás volt. Az olasz sajtó melegen ír a magyarok törekvéseiről.

Jön! CENTRAL-BAR HARRY és ALI Jön!
kiváló mondain táncospár.

— **Lisztlopással vádolt aradi ember.** Pogány Jánosné ghioroci (gyoroki) pékmesternét volt alkalmazásban egy Kalbács János nevű aradi ember, aki nagymennyiségű lisztet hordott el a pékműhelyből és több ezer lej készpénzt csalt ki gazdájától. Kalbács, miután több mint ötven ezer lej erejéig megkárosította főnökknőjét, megszökött Gyorokról. Pogány Jánosné feljelentést tett Kalbács ellen a ghioroci csendőrségen, ahol a bevezetési nyomozás megállapította, hogy a lelkiismeretlen alkalmazott Aradra utazott. A csendőrség átirata alapján az aradi államrendőrség megindította a nyomozást és Kalbács Jánost sikerült is ma délelőtt letartóztatni. Kihallgatása alkalmával tagadta Pogányné vádjait és azt hangoztatta, hogy csak annyi lisztet vitt el a műhelyből, mint amennyihez joga volt. A pénzt epdig kölcsön kapta Pogánynétól. A letartóztatott embert ma átkísérték az ügyészség fogházába.

NOVEMBER HÓ 12-ÉN kezdődik a csehszlovák osztálysorsiaték főhúzása (V. oszt.), mely mindennapi húzással egy hónapig tart és amelynél több mint 52.000.000 ötvenkétféle cseh korona kerül kisorsolásra. Rendellen azonnal egy sorsjegyet a szerencséről közismert **Ungr Bankháztól Kosice, Malom-u. 20.** mivel már igen sokan boldogságukat nevezett bankháznak köszönhetik. 5764
A sorsjegyek árai: 1/2 50 kor., 1/4 100 kor., 1/2 200 kor., 1/1 400 kor. Ajánlatos az összeget mindjárt a rendelés alkalmával postautalványon vagy más módon átutalni, hogy az összeg még a húzás előtt beérkezzen.

— **Miss Ruth Elder Párisban.** Párisból jelentik: Ma érkezik meg a francia fővárosba Miss Ruth Elder, Haldemann pilótával. A határig vő nattal mennek, onnan pedig repülőgéppel. Ruth Elder egy napig marad Párisban és egy nap múlva a Mauretania gőzessel visszautazik New-yorkba.

NAPOLEON NAPOLEON

— **Az Iparos Otthon mai műsoros estélyén** Geppert Manci, Gerber Olga és Zombory Pirike, továbbá Szabó Gyula, Selejan Moise, Szeredy Tibor, Székely József, Weichelt Károly és Bakács István szerepelnek.

NAPOLEON a világ legnagyobb filmalkotása!

— **Zavargások a francia—spanyol határon.** Párisból jelentik: Katalániában ismét nagyobb-szabású puccsnak jöttek nyomára. Az összeesküvők, akiknek száma meghaladja az ötszázet, Andora köztársaságban titkos fegyverraktárakat rendeztek be. A francia—spanyol határt rendőrség és csendőrség szállta meg.

— **Próbarepülés összeütközéssel.** Sanantonio-ból jelentik: Az itteni pilóta-növendékek közül kejetten próbarepülést végeztek. A próbarepülés igen szerencsétlenül végződött, amennyiben a két repülőgép 800 méter magasságban összeütközött. Amint a két gép zuhanni kezdett, a növendékek kímásztak gépükből és eítőernyővel leereszkedtek. A gépek 600 méteres magasságban összeakaszkozáva hullottak alá, majd szétváltak és úgy estek tovább. A gépek teljesen összetörték, míg a pilóták szerencsésen megmenekültek.

— **Embertelen soffőr.** Budapestről jelentik: Ma reggel az Üllői-úton egy eddig még ismeretlen autó elgázolta Gregus István földmivest, akit felvettek az autóra és a haldoklót Újpest határánál tették le. A rendőr itt talált rá és intézkedett, hogy a kórházba szállítsák. A rendőrség nyomozást indított az embertelen soffőr kézrekerítésére.

— **Magyar pilóta halálos katasztrófája.** Szegedtől jelentik: Kerekes Péter pilóta ma délelőtti próbarepülés közben lezuhant gépével a belvárosi temetőnél. A gép teljesen összetört, a bennülő pilóta szörnyethalt. A katasztrófia motordefekt következtében történt. A gép szerelőjét, Mukra Sándort, életveszélyes sérüléssel a kórházba szállították.

— **Elfogtak Aradon egy vasuti tolvajt.** Régen körözött zsebmetszőt fogtak el ma Aradon, Radu Pascu vizsgálóbíró ma délben lefolytatásba helyezte Parvanell Péter 20 esztendő méhedinti születésű munkanélküli csavargót, akit különféle bűncselekmények, vasuti fosztogatások, zsebmetszések miatt már régen körözött a rendőrség. Parvanell épen akkor csípték el, amikor Brutar Iuon nagylaki lakost az aradi állomáson kifosztotta.

CENTRAL-BAR november elsejétől. Kiváló tánc attrakciók.

— **Elítélt tolvaj cselédleányok.** Az aradi törvényszék első szekciójának Hargot-tanácsa ma egyenként másfél esztendői fogházbüntetésre ítélte Neamtu Katalin és Motorka Flóra cselédleányokat, akik ez év tavaszán közösen kirabolták egy ismerősüket, majd munkaadójuktól is több értékes holmit loptak el és ez után szökést kíséreltek meg.

— **Önbetörő pénztáros.** Piatra-Neamtiból jelentik: Toncu Alexandru, a piatra-neamti mezőgazdasági kamara pénztárosa, tegnap délben jelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek előző éjjel kirabolták a kamara pénztárát, ahonnan 145.000 lejt vittek el. A rendőrségen gyanusnak találták Toncu előadását és titokban nyomozni kezdtek a pénztáros előadása után. A detektívek már estére megállapították, hogy Toncu szerény jövedelméhez képest költséges életmódot folytat és a betörés előtt való estén az egyik kávéházban 75.000 lejt kitevő adósságát fizette ki. Ezen az alapon a rendőrség újból kihallgatta Toncut, aki eleinte tagadott, később azonban beismerete, hogy a betörést ő követte el. Előző nap délutánján magához vette a pénztár tartalmát, majd úgy rendezte a dolgot, mintha betörés volna. Azzal védekezik, hogy nyomozás adósságai miatt kellett sikkasztania. A pénztáros letartóztatott.

— **Themes városligeti tánciskolájában** új kolón november 4-én kezdődik.

— **Vádindítvány a paulisi anyósgyilkos ellen.** Radu Pascu vizsgálóbíró a mai napon fejezte be a vizsgálatot Gruber Péter 17 esztendő paulisi fiatalember gyilkossága ügyében, aki — mint annak idején megirtuk — röviddel ezelőtt agyonütötte anyósát. A vizsgálati iratok még a mai napon visszakérülnek az ügyészségre, ahol előre megfoult emberölés büntette címén teszik meg a vádindítványt a fiatal gyilkos ellen.

Petljura felmentett gyilkosa eltűnt Párisból

Schwarzbartot védője rejtette el az ukránok bosszúja elől.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) Schwarzbart, Petljura merénylője, szabadlábrahelyezése és felmentése óta nyomtalanul eltűnt Párisból és még felesége sem tudja holjelt. Valószínű, hogy Torres, a merénylő védője

rejtette el, mert attól tartott, hogy Petljura hívei most ellene követnek el merényletet, hogy megbosszulják a hetman halálát. Arról is beszélnek, hogy Schwarzbart eladta óraszűzetét és végleg elhagyta Páris.

Elővezetik a politika vezéreit.

A bucaresti-i hadbírótság érdekes határozata egy kommunistapörben

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Ma délelőtti volt kitzve Stefanov Boris ismert kommunistavezér perének letárgyalása. Hotineanu királyi ügyész kérte a tárgyalás megtartását, ezzel szemben P. Joanitescu védő újabb halasztást indítványozott a tanúk egy részének távolmaradása miatt. A hadbírótság

hozzájárult az elhalasztáshoz és a távolmaradt tanukat fejenként kétezer lej bírsággal sújtotta. A megbüntetett tanúk között vannak a miniszterelnök, Iorga, Maniu, Mihalache, Lupu, Averescu, Madgearu és a politikai élet több vezető személyisége, akik ellen elővezetési parancsot adott ki a hadbírótság a legközelebbi tárgyalásra.

— **A Kludsky-cirkusz bemutatkozása.** A világhírű Kludsky-cirkusz pénteken este megtartott első előadása minden várakozást felülmúlt. A Béla-teret teljesen betöltő hatalmas ponyvasátor majdnem teljesen megtelt cirkuszt kedvelő közönséggel, amely mindvégig felcsigázott érdeklődéssel kísérte a legvakmerőbbnél vakmerőbb attrakciókat. A gyorsan pergő műsor minden egyes száma az ujszerűség ingerével hatott és nem tulzunk, ha azt állítjuk, hogy a cirkusz méreteivel és szenzációs látványosságával az eddigi hasonló vállalatokat jóval felülmúja. Az összes kiváló művészek által végzett szenzációs mutatványok mellett meglepetésszámba mentek a különböző állatprodukciók, így: 22 elefánt, 16 jegesmedve, 24 oroszlan és tigris, 12 bivaly, zebrák és tevék csoportos elővezetése.

— **Ford és a General Motor's harca békével végződött.** Az egész világ automobilipara élénk érdeklődéssel kísérte azt a harcot, amely Ford, az amerikai automobilkirály és a General Motor's között dult. A Ford-üzemek reorganizálásával és az új Ford-típusok bevezetésével ez a harc most békés megegyezéssel végződött. A megegyezés értelmében a General Motor's beszünteti a könnyű kommerz-kocsik gyártását, mint amilyen például a Chevrolet és amelyekkel eddig érzékeny versenyt támasztott a Ford-gépeknek. Ford üzemei viszont a jövőben nem fognak többé nehéz turakocsit gyártani, mint például a Lincoln-kocsi, amely a General Motor's gyártmányainak komoly versenytársa volt.

— **Hegedű, zongora-iskolák és gyakorl. Kerpelnél.** — **A Kereskedelmi Testület közgyűlése.** Vasárnap, október 30-án délelőtti 10 órakor tartja meg az Aradi Kereskedelmi Testület idei rendes közgyűlését a kereskedelmi kamara nagytermében. Erre az elnökség a tagokat azzal hívja ezúton meg, hogy a közgyűlés a rendes ügyeken felül az elnökséget és tisztikart is választ.

Rádió-műsor.

Szombat, október 29. Wien—Grác. Délelőtti hangverseny. 16. Délutáni hangverseny. 19.45. Junk „Eine Wohnung ist zu vermieten“ című háromfelvonásos daljátékának közvetítése. A daljáték után Jazz-band. — Leipzig. 20.15. Bordaok. 21. Katonazenekari hangverseny. 22.15. Táncczene. — Maastricht. 17. Szórakoztató zene. 17.50. Gyermekkarének. — München. 16. Hangverseny. Trió. 17.30. Schrammel-zene. 19.20. Zongora-hangverseny. 20. „Der Mantel“, Puccini. 21.30. A legújabb slágerek. 22.20. Táncczene. — Nápoly. 17.10. Szórakoztató zene. 21. A házizenekar hangversenye. — Prága. 16.30. Hangverseny. 19.30. A cseh filharmonikus társaság hangversenye. 22.20. Hangverseny. — Róma. 17.15. Zenekari hangverseny. — Stuttgart. 15. Szórakoztató zene. 20. Badeni zenészek estje. Utána kabaré. 23. Táncczene. — Frankfurt a. M. 16.30. A házizenekar operett-hangversenye. — Berlin. 16.30. Zenekari hangverseny. 20.30. Zenekari hangverseny. 22.30. Táncczene. — Breslau. 16.30. Szórakoztató zene. 22.15. Táncczene. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 20.15. Az Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. 22. Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Jan Kiepurá halálveszedelemben

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségének távirata.) Jan Kiepurát, a bécsi opera világhírű tenoristáját, csaknem súlyos szerencsétlenség érte tegnap délelőtti. A bécsi operában ugyanis Korngold új operájának, a „Heliane csodája“-nak próbája folyt le és ennek egyik felvonásában Kiepurának 20 percig kell halottnak fekvődni, fekete lepellel letakartan, a nyitott színen. A főrendező, hogy megkímélje a dédelgetett énekest a hosszú mozdulatlan fekvéstől, elhatározta, hogy egy bábbal pótolja Kiepurát, még pedig olyképp, hogy mikor már mint halott fekszik a tenorista, a sötét színen sülyesztőn felhúzzák a bábút, Kiepurát pedig leszállítják. Husz perc múlva pedig, amikor lekerül a lepel testéről, ismét felhúzzák Kiepurát és a bábút sülyesztik el. Ezt a cserét próbálták ki tegnap, de amikor Kiepurát felhúzták, a művész feje véletlenségből a színpadnyílás és a működésben lévő sülyesztő-szerkezet közé került. A gépezetet már nem lehetett megállítani és nagy volt a rémület, mert Kiepura, mit sem sejtve, nyugodtan fekvő veszedelmes helyzetében. Erre néhány diszletmunkás, akik nem vették el lélekjelenlétüket, erősen rákiáltottak a tenoristára, aki ijedten emelkedett fel fektéből és így elkerülte azt, hogy feje összeroncsolódjék. Mikor a sülyesztőlyuk bezárult, magyarázták meg Kiepurának, hogy miről volt szó, aki elnevette magát és előre gratulált Korngoldnak vagy sikeréhez. A bécsi operában ugyanis azonnal jó ómennek vették ezt az elhárult balesetet és Kiepura is

SPORT

— **O A vasárnapi mérkőzések bírói.** A bírók delegáló bizottsága a vasárnapi mérkőzések levezetésére a következő bírókat delegálta: Gloria-CFR-pálya. Délelőtti 10 órakor AAC—AMTE ifj. bajnoki. Vezeti: Ardelean Ilie. Délután fél 2 órakor Gloria-CFR—AMTE II. oszt. szöv. díj mérkőzés. Vezeti: Csenka Gábor. Fél 4 órakor Gloria-CFR—AMTE I. oszt. bajnoki. Vezeti: Nicolaevici (Timisoara), határbírók Csenka Gábor és Fock Béla. — Vointa V.-pálya. Délelőtti 10 órakor Vointa V.—ATE ifj. bajnoki. Vezeti: Oravetz László. Délután fél 2 órakor Vointa V. II.—ATE II. szöv. díj mérkőzés. Vezeti: Horváth Lajos, határbírók: Reich Alfréd és Juhász Zoltán. — Tricolor-pálya. Délelőtti 9 órakor Egyetértés—Wacker II. oszt. bajnoki. Vezeti: Pálkás Lajos. Fél 11 órakor Tricolor—Gloria CFR ifj. bajnoki. Vezeti: Gaál János. Délután fél 2 órakor Victoria—Vulturul II. oszt. bajnoki. Vezeti: Heim Gyula. Fél 4 órakor Tricolor—Frontiera II. oszt. bajnoki. Vezeti: Pálffy Gyula. Unirea-pálya. Délután fél 3 órakor Unirea—Olympia ifj. bajnoki. Vezeti: Sendorfi József. Kisszentmiklós. Délután 3 órakor Banatul—Hacoah. Vezeti: Kalmár Tibor. A delegált bíró urak ismételt felkértek a pontos megjelenésre, mivel ellenkező esetben kénytelenek vagyunk ellenük a fegyelmi eljárást megindítani. A bírók delegáló bizottsága

Az Ön költséges utazása Bucarestbe felesleges!

ADLER HUGO általános kereskedelmi iroda Arad és Bucaresti expositurája, minden ügyét gyorsan és megbízhatóan elintézi szavatosság mellett. Megbízásokat átvesz: ADLER HUGO Irodája Arad, Str. Romanului 18. Telefon 797. vagy ADLER HUGO Irodája Bucaresti, Str. Antim 4., emelet IV. (Lift).

KÖZGAZDASÁG.

Orvosolják az adóigazságtalanságokat.

(Az Aradi Közlöny bucuresti tudósítójának távirata.) Az Univer-sul jelenti, hogy rövidesen a parlament elé kerül az egyesadó módosításáról szóló törvényjavaslat, amely megszünteti a mezőgazdasági telkek és épületek háromszoros adójá-

ról szóló diszpozíciókat, amelyeket az Ave-rescu-kormány léptetett életbe és visszaállítja a régi törvény érvényét. Az új általános adó-összeírás alkalmával az elkövetett igazságtalanságokat orvosolni fogják.

A hitelezők delegátusait is beválasztották a Szudrics-Petroszi igazgatóságába.

Stern Ödön dr. helyére Deutsch Gyula dr. került.

Oradea-mareról (Nagyváradról) jelentik: A Szudrics-Petroszi Erdőkitermelő Rt. tegnap délelőtt tartotta dr. Kaufmann Gyula elnöklété alatt rendkívüli közgyűlést. A közgyűlésen az igazgató bejelentette, hogy az igazgatóság és felügyelő-bizottság mandátuma lejárt és most meg kell választani az új igazgatóságot és felügyelő-bizottságot. A közgyűlés elhatározta, hogy megválasztja az igazgatóságba a hitelezők delegátusait is. A határozat alapján beválasztották Manoiescu-Stranga, Havmann Leó és dr. Goldfinger Oszkár bucuresti-i, Deutsch Dezső, dr. Kaufmann Gyula, Kemény Gyula oradea-marei (nagyvárad), Aczél Károly budapesti, Mittelmann Ármin marosvásárhelyi és Szimányi László aradi delegátusokat, a felügyelő-bizottságba pedig Váradi Miklós, dr. Reznik Gábor és dr. Gergely Dezső delegátusokat választották be.

A választás után az elnök azt kérte, hogy a régi igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjai részére dr. Stern Ödön ügyvezető-igazgató kivételével, adják meg a felmentvényt. Az ügyvezető-igazgatónak adandó felmentvényről egy újabb rendkívüli közgyűlés fog egy másik alkalommal határozni. A közgyűlés elfogadta a javaslatot. Az új igazgatóság már tegnap délután ügyvezető-igazgatónak dr. Deutsch Gyulát választotta meg dr. Stern Ödön helyett.

Zürichben 3.19, Párisban 15.70 a lej

Helyi valutaárak. (Október hó 28.)
Kifizetések: Berlin 38.75, Amsterdam 65.35, Newyork 161.75, London 790.50, Páris 6.37.50, Milánó 8.89, Prága 4.81, Budapest 28.40, Zágráb 2.86, Bécs 22.90, Zürich 31.30. — Áru: Márka 38.50, dollár 160, angol font 785, francia frank 6.40, olasz lira 8.80, cseh korona 4.80, pengő 28.40, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 31. — Pénz: Márka 38, dollár 159, angol font 780, francia frank 6.20, olasz lira 8.60, cseh korona 4.70, pengő 28.20, dinár 2.75, osztrák schilling 22.80, svájci frank 30.50. — Irányzat: Tartott.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Október hó 28.)

Kifizetések: Páris 6.36, Berlin 38.70, London 789, Newyork 161.80, Milánó 8.87, Zürich 31.37, Prága 4.81, Bécs 22.89. — Valuták: Napoleon 650, német márka 38.60, leva 1.21, török lira 0.87, angol font 788, francia frank 6.40, svájci frank 31.15, olasz lira 8.88, dinár 2.84, dollár 161, lengyel zloty 18.25, osztrák schilling 23.10, pengő 28.50, cseh korona 4.70.

Zürichi tőzsdenyitás. (Október hó 28.)

Berlin 123.80, Amsterdam 208.80, Newyork 518.55, London 2525.12, Páris 20.35.25, Milánó 28.33, Prága 15.36.50, Budapest 90.73.50, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.18.50, Varsó 58.10, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdezárlat. (Október hó 28.)

Berlin 123.82.50, Amsterdam 208.87.50, Newyork 518.50, London 2525.50, Páris 20.35.25, Milánó 28.32, Prága 15.36, Budapest 90.75, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.19, Varsó 58.10, Bécs 73.22.50.

= Románia indítványa a nemzetközi vámkongresszuson. Genfből táviratozzák: A nemzetközi vámkongresszus előkészítő munkálatai javában folynak. A kongresszus munkarendjét a Népszövetség gazdasági tanácsa állította össze, amit az egyes államok delegátusai már kézhezvették s a holnapi nap folyamán nyújtják be észrevételeiket. A kongresszus valószínűleg már a holnapi nap folyamán megkezdí ülésezéseit, mert az eddigi tanácskozások és összejövetelek csak informálódás céljából történtek. Az előzetes megbeszéléseken a francia, belga, osztrák, csehszlovák, japán és olasz delegátusok liberális vámtörvények megalkotása mellett foglaltak állást s ezt a kívánságukat az ülések során is előterjesztik. Gheorghiu, a román delegáció elnöke kijelentette, hogy Románia hajlandó belemenni a nemzetközi konvenciókba, de csak akkor, ha erre az érdekelt államok részéről garanciát nyer. Kérte, hogy a kérdéssel foglalkozó pontokat világosan és érthetően fogalmazzák meg s hogy az eddig előterjesztett nemzetközi konvenció 4. és 5. pontjairól külön jegyzőkönyvet készítsenek. Elfogadja a németek javaslatát ebben a kérdésben és bejelenti, hogy kormánya részéről meghatalmazása van annak kijelentésére, hogy Románia szívesen enyhíti a vámtörvényt, ha szomszédai is azt teszik. A hollandok javaslatára, amely szerint az egyes államok gazdasági bajait a nemzetközi gazdasági bizottság vizsgálja felül, Gheorghiu kérte, hogy az e tárgyban történő esetleges meg egyezés jegyzőkönyvéhez egy pójtgyezkönyvet is csatoljanak, amely szerint valamelyik szomszédos állam gazdasági krízise esetén az érdekelt államoknak átmenetileg jogukban áll a saját belátásuk szerint állapítani meg a behozatali és kiviteli tarifát, különösen pedig akkor, ha a kérdésben a nemzetközi bizottság megállapodásra nem jutna. A román indítvány felett valószínűleg a holnapi ülésen döntenek.

= Csökkérés az aradi törvényszéken. Az aradi törvényszék céghivatala közli, hogy a Vitrium timisoarai (temesvári) tükörgyár 16 aradi hitelezővel együtt csődöt kért Csatlós András aradi butorgyáros ellen. A csökkérélem felett még nem döntött a törvényszék.

Nagy árzuhanás a külföldi tőzsdéken.

Berlinből jelentik: A berlini tőzsde árfolyamainak folytonos esése, amely talán tegnap érte el mélypontját, nem egyedül álló jelenség, hanem összefüggésben van a nemzetközi tőzsdéken tapasztalható hasonló eseményekkel. Newyorkban, Párisban, Brüsszelben a szeptemberi viharos hausse erős árfolyamsökkenések követték, úgy, hogy a newyorki piacon jelenleg nagy izgalom uralkodik és heves viták folynak az Egyesült-Államok gazdasági helyzetének jövő kialakulásáról. A newyorki piac, amelynek tökéreje kimeríthetetlennek látszott, ma már képtelen a jegyzésre váró különböző kölcsönöket teljes mértékben felvenni és ugyanez a jelenség észlelhető az amsterdami piacon is. Brüsszelben a villamos papirok nagyarányu hausse-a a múlt héten összeomlott és nagyon lanya az irányzat a párisi tőzsdén is. Nem jobb a helyzet Zürichben sem, egyedül a londoni tőzsdén szilárd az az irányzat és érdekes, hogy itt olyan papirok is állandó emelkedésben vannak, amelyek a berlini tőzsdén nagy veszteségeket szenvedtek. A berlini tőzsde ma még erősen a tegnapi nagy hausse hatása alatt állott és meg lehet állapítani azt is, hogy a mostani pénzügyminiszter politikájának válságba jutása jelentősen hozzájárult az árfolyamok további lemorzsolódásához. A részvények általában 8—14

százalékos veszteségeket szenvedtek a berlini tőzsdén.

ERZSÉBET MOZGO.

Ma d. u. 1/2 és este 9 órakor

APÁNAK LENNI NEM NEHÉZ

a legszellemesebb és legkacagtatóbb szalon vigjáték. Főszerep.: Lillian Harvey és Harry Halm. Kibővített zenekarral.

Rendes olosó helyérek.

Jön! Notre Damei Toronyor Jön!

= Piaci árak. Burgonya 4—5 lej, hagyma 7—8 lej, tehenturó 16 lej, juhturó 48 lej, vaj 100—140 lej, zöldbab 25 lej, alma 8—12 lej, körte 16 lej, szőlő 30 lej kilogrammonként, tojás 3 lej darabja, bab 8 lej, tejfél 40 lej, tej 8 lej literje, zöldség 3—5 lej csomója, fejcsaposzta 3—8 lej fejenként. A baromfi piac árai: sovány liba 180—240 lej, sovány kacska 120—140 lej, tyúk 100—130 lej, csirke 50—110 lej párja, kövér liba 180—260 lej, kövér kacska 100—160 lej darabja. A gabonapiac árai: buza 800 lej, kukorica 680 lej, árpa 660 lej, zab 550 lej métermázsánként. Az állatvásár árai: marha 14—16 lej, borjú 26—30 lej, sertés 30—35 lej kilogrammonként élősúlyban.

HENNY PORTEN

kettős szerepben
vasárnaptól az Apollóban.

Osztrák

5428

osztály sorsjáték

100.000 sorsjegy!
50.000 nyeresemény!

260 millió lej összegben, mely minden levonás nélkül kifizettetik. : Főnyeresemény 750.000 Schilling = 18 millió L. további nyeresemények

2 1/2 millió L.	6 millió L.
500.000 S.	250.000 S.
5 millió L.	1 millió 800.000 L.
200.000 S.	75.000 S.
1 1/2 millió L.	2 á 1 1/2 millió L.
60.000 S.	2 á 50.000 S.
2 á 1 millió L.	3 á 750.000 L. stb.
2 á 40.000 S.	3 á 30.000 S. stb.

Minden második sorsjegy nyer!

Rendeljen azonnal!

Az I. osztály huzása már

1927. december 28—30.

A sorsjegyek árai:

1/2	1/4	1/8	1/16	sorsjegy
800	400	200	100	Lej.

Szíveskedjék még ma megrendelését nekünk beküldeni miután az eddigi sorsjátékok sorsjegyei még mindig időbelőtt véglegesen elkelték, ami a legjobb bizonyítéka sorsjátékunknak, általános kedveltsége. Minden megrendeléshez hivatalos terv csatolunk, a betét összege a sorsjegy(ek) kézhez vétele után fizetendő. — **Legszellemesebb osztály sorsjáték főáruja**

A. GAEDICKE & Co.

WIEN I., Franz Josefskal 47.

NAPOLEON

NAPOLEON

Tudja Ön mi az a FORTUNA?

Olcsó bohózási forrás kézzel és gyermek szövetruhák készítéséhez és könyvek beszerzésére. Orsi és félék zabátok nagy választékban. Mórtek utáni rendelések 24 óra alatt készítenek. FIGYELEN A CIMRE!

Arad, Str. Col. PIRIOI 5. (Színház hátsó bejáratával szemben.)

Tömeges biciklilopások Aradon

Tolvajbanda vadászik a gazdátlanul hagyott kerékpárokról.

(Arad, október 28.) Aradon megdöbbentő mértékben szaporodnak a kerékpárlopások. Nincs egyetlen nap, hogy a rendőrségen ne jelentenének biciklitolvajlásokat és a tettesek kézrekerítésére bevezetett nyomozás nem tud eredményt felmutatni. A mai napon Károly Gyula str. Episcopul Radu (Magyar-ucca) 19. számú ház lakójától loptak el egy hatzár lej értékű kerékpárt. A rendőrség valószínűleg tartja, hogy egy szervezett kerékpártolvajbanda működik Aradon s a banda tagjai állandóan azt ügyelik, hogy hol akadnak az utcán egy pár pillanatra is gazdátlanul hagyott kerékpárra. A rendőrség úgy próbálta ártalmatlanná tenni a veszedelmes tolvajokat, hogy Arad környéke községeiben is számokkal látták el a bicikliket, mert a tapasztalat azt mutatta, hogy a tolvajok a lopott kerékpárokról leszerelik a számokat és a környékbeli községekben értékesítik a számmelküli kerékpárokat. E ren-

dekezés után rövid ideig szüneteltek is a tolvajlások, azonban a tolvajok hamarosan kieszelték, hogy miképpen lehet feleleveníteni a biciklilopások erőszakosan letört konjunkturáit. Megállapították, hogy a tolvajok nemcsak a számokat szerelik le a kerékpárokról, hanem az egész alkotmányt szétszedik s minden srótot, minden kereket és pedált külön-külön értékesítik. A vakmerő banda olyan ügyesen dolgozik, hogy egyetlen-egyszer sem sikerül őket tetten érni. A tolvajok elleni védekezésnek egy módja van; a közönség ébersége. Lehetőleg senki se hagyja kint az utcán, vagy udvaron a kerékpárját, hanem ha lehetséges, állandóan vigye magával. Ha pedig kénytelen pár pillanatra nyilvános helyen hagyni biciklijét, lássa el biztosítóval, láncokkal, hogy a tolvainak ne legyen ideje arra, hogy egy szempillantás alatt, nyeregbe ülve eltűnjön a lopott kerékpárral.

Művészet.

* Az aradi színház heti műsora. Szombat: Bohózat egy párisi szállóban, bohózat. (C. bérlet.) Vasárnap délután 4 órakor: Borcsa Amerikában, operett. Este: Román előadás. Hétfő: Román előadás. Kedd délután 3 és fél órakor: Borcsa Amerikában, operett. Este 8 és fél órakor: Biborruhásszony, operett. (Lengyel Irén fellépte. A. bérlet.) Szerda: Marika, vígjáték. (Táray Ferenc fellépte. B. bérlet.) Csütörtök: A szerelem vására, dráma. (Táray Ferenc fellépte. C. bérlet.) Péntek: Asszonyáldozat, dráma. (Táray Ferenc fellépte. A. bérlet.) Szombat: Böregér, vígjáték. (B. bérlet.)

* Ma konferál Osvát William Clissoldról. Talán egyetlen Osvát-konferanszot sem előzött meg olyan foku érdeklődés, mint a mai esti Clissold-előadást. Akik olvasták Wells

erősen körülvitattott regényét, azok kíváncsian várják, hogy a maguk véleménye egyezik-e Osvát véleményével. Akik nem olvasták, azok is eljönnek, hogy a legmegfelelőbb kalauztól kapjanak információt. Mert nem egyszerű szórakoztató olvasmány a „Clissold”. Hanem Wells jóslata a mi társadalmunk legközelebbi jövőjéről. Mindenkit érdekel! És mindenkit érdekel maga Osvát, a nagyszerű előadóművészetével. „Lindbergh“-konferanszát is hallani fogjuk ma este. Jegyek elővételben Oláhánál. Kezdeté 9 órakor.

* Klein József képtárlatása. Ma nyílt meg a Kulturpalotában a tehetséges fiatal művész képtárlatása, ahol az utóbbi évek munkásságát mutatja be 45-50 munkájában, amelynek nagyrésze párisi tanulmányévének eredménye. A kiállítás igyarápítani fogja a művész sikereiben gazdag pályáját.

* A „Bohózat egy párisi szállóban” című pompás bohózat csütörtök esti példátlanul zajos sikere arra készteti a színház igazgatóságát, hogy az újdonságot a C. bérlettel is megismertesse. Szombaton tehát a rendes C. bérletben kerül színre a magyar szerzők kacagató bohózata.

* A Biborruhásszony parádés szerepe Lengyel Irén egyik legkiválóbb alakítása. A népszerű primadonna ebben a szerepben lép fel kedden este és ekkor lesz ennek a nagy sikerű operettnek tulajdonképpen az aradi premierje. Az operettben a társulat legjobb erői játszanak.

* Táray Ferenc Aradon. A jövő héten viszontlátja az aradi közönség kedvencét, Táray Ferencet, aki első vendégszereplésével egy csapásra meghódította az aradi közönséget. Táray Ferenc három estén lép fel három legkiválóbb szerepeiben. Az aradi színház illusztris vendégművésze szerdán Zagon István pompás vígjátékának, a Marikának fő férfi szerepében kezdi meg vendégjátékait. Csütörtökön Vajda Ernő világhírű drámájában, A szerelem vásarában lép fel és pénteken egyik leg híresebb alakításában, az Asszonyáldozatban bucsuzik a közönségtől. Mindhárom Táray-est rendes bérletben megy.

Kacagó verseny.

ZIGOTTO FEGYENC.

Vigjáték 7 felvonásban.
Ezt megelőzi:

Ő mint direktor,

burleszk.

5, 7, és 9 órakor

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.
Cenzura: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közönségek nem vállalunk felelősséget.

OVAS.

Cs. Jánosné Arad-Gáji lakosért semminemű költséget ki nem fizetek.

Gáji János, Arad-Gái.

Ma utoljára CASANOVA

CASANOVA

ma, szombaton utoljára

az APOLLOBAN

Ma utoljára CASANOVA

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Aggkori panaszok?

Az öregség legfélelmetesebb betegsége az érelmeszesedés, mely szív- és keringési zavarokban, rövid, nehéz légzésben, kimerültségben, érelmeszesítésben nyilvánul meg.

A Prof. dr. Páter-féle
ARTERIOSKLEROSIS
ELLENI TEA

Ennen betegséget sikeresen visszafejleszti és a kellemetlen kísérőtüneteket megszünteti.

Ezt számos elismerő nyilatkozat bizonyítja:

Páratlan hatást érzéltem abban, hogy a nehéz légzésem, köhögésem teljesen elmúlt és Istennek hála, jól érzem magam. B. Z. postamester.

Mióta az első megrendelést vettem, igazán hálásan ismerem el, hogy az időtől sokkal jobban érzem magam, mincsenek az azelőtti szédüléseim és szívrendellenességeim; minden ismerősöm azt állítja, hogy az időtől sokkal jobb a szímem. V. I. földbírtokosné.

A dr. Páter-féle sklerosis elleni tea egyenesen megfizethetetlen. Amióta a sklerosis elleni teát iszom, betegségeim nagymértékben javult és nagyon jól érzem magam. Dr. M. N.

A Prof. dr. Páter-féle gyógymódot minden gyógyszerárban és drogériában kaphatják és utánvéttel mindenkor megrendelhetik. **CSILLAG-gyógyszertár, Brassov (Brassó), Hossz u-u. 5. számú lakatunktól.** Kérjen ingyen ismertetőkönyvet!

Irjon azonnal

50.000 nyeremény!

Minden második sorsjegy nyer!

Csak az osztrák sorsjáték a legjobb

Csak 100.— Lei ¹/₈ sorsjegy,
¹/₄ slegy 200 Lei, ¹/₂ slegy 400 Lei, ¹/₁ slegy 800 Lei.

Ajánlunk:

10 nyolcad, 10 negyed, 10 fél vagy 10 egész sorsjegyből álló szerencsevadász ékek.

AKAR ÖN IS
MILLIOMOS LÉNNI?

akkor rendeljen a kezdőhúzáshoz

10 osztrák sorsjegyet a 24 24

HAUSCHILD és PAAP-bankháznál

MARKERGASSE 14. WIEN, III., MARKERGASSE 14.

Irjon azonnal

<p>A 18. osztályos sorsjáték főnyereményei:</p> <p style="font-size: 1.5em; font-weight: bold;">18,750.000 Lei</p> <p style="font-weight: bold;">Nyeremények:</p> <p style="font-size: 1.5em; font-weight: bold;">12,500.000 Lei</p> <p>6,250.000 Lei</p> <p>2,500.000 Lei</p> <p>1,875.000 Lei</p> <p>1,500.000 Lei</p> <p>1,250.000 Lei</p> <p>1,000.000 Lei</p> <p>stb.</p>	
--	--

Makulatura 5 kgros csomagokban kaphatók a kiadóban.

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Plata Avram Jancu (Szabadság-tér) 10. szám **Cimre ügyelni!**

APRO HIRDETESEK.

AZ APRÓHIRDETESEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóból hétköznap 40. vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiadott szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatallal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszleveggyel ellátott kérdésközlőkre válaszolunk. Aláíratok, illgés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

HAJNULÁS és hajkorpa ellen a legjobb szer az **EGGER-PETROL.** — Kapható minden drogueriában és minden gyógyszerárban.

URAK, ki volna hajlandó havonta háromezer lejjel támogatni lakással rendelkező asszonyát. Leveletet „Állandó legyen” jellegre az Aradi Közlöny kiadója továbbítja. 5827

HÁZASSÁG.

ÁLLAMI hivatalnok megnősülne. 25—30 éves önálló varrónővel kinek kis hozománya és butora van. Leveletet „Józan” jellegre az Aradi Közlöny kiadója kéri. 5799

ALKALMAZÁS.

PERFEKT NÉMET nevelőnő 6 és 4 éves fiú mellé felvétetik. Jelentkezni Strada 29. Decembrie (Hasszinger-ucca) 8. sz. házában.

TANULÓLÁNYOK felvételnek Fischer Mariska fehérnemű üzlet Arad, Str. I. Brătianu 2. 5775

MUNKÁSLÁNYOK, kik a sertésszőr feldolgozásban járatosak felvételnek. Arad Str. Vasile Paguba 31. 10440

KIFUTÓ leány azonnal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 5811

JOIRÁSU gépirni tudó irodakísasszony irodába ajánkozik. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 5810

SOFFÖR Ford autóhoz azonnali belépésre felvétetik. Meer Mór és Fia festéküzlet. 5814

JOERKÖLCSÜ fiut tanulóknak felvesz Gartner József órá- és ékszerész Str. Brătianu 2. (Minorita-palota.) 5817

IRODAKÍSASSZONY, aki a gépirásban jártas, felvétetik. Piata Avram Iancu 8. Agraria. 5818

7 JÁHRIGEN Buben suche deutsches Fräulein, Rácz. Bulv. Carol 69. 5813

OVADÉKKÉPES egyén állást keres, inkasszánsat vagy más könnyebbet esetleg raktárnoknak megy. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 5822

ÜGYES NŐ, egyéves gyermek mellé felvétetik, németül tudók előnyben. Sebestyénék, Str. Eminescu 6. (Deák Ferenc-ucca) III. em. 10440

PERFEKT fehérneművarrónő házhoz ajánkozik, vidékre megy. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóiba kéri. 5828

OKTATÁS.

ZENEKONZERVÁTORIUMOT végzett urileány elsőrangú zongoraoktatást ad, kívánatra házhoz is megy. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 5826

LAKÁS.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó. 9—12-ig megtekinthető Str. Consistoriului 13. 5823

EGY kétszoba, előszoba, fürdőszoba, kamra és mellékhelyiségekből álló lakás november 1-ére kiadó. Str. Cloșca 14. 5825

MODERN háromszoba, fürdőszoba, cselekedőszoba lakás, belvárosban azonnal kiadó. Megtekinthető délután 2—4 óráig. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 5824

KERESEK három-négyszobás belvárosi modern lakást lelépés nélkül. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 5806

KIADÓ
8 szobából 4116 5807
Irodahelyiség
központi fűtéssel az Arad Császári Gazdasági Takarékpénztár palotájában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

UJ Plissé gép formákkal együtt eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 5772

SZÖNYEGEK, lápcsó, szőrmék, női és férfi bundák, kabátok, férfi öltönyök, női toaleitek, Bösendorfer zongora, gyermekjátékok, antik komódok, antik szalon és szekrény, antik óra, asztalok, székek, kézimunkák, gobelin képek, festmények, garson háló, ebédlő divány, gyermekkocsik, íróasztalok, ágy, ágynemű, vitrintárcvak, stb. eladó. Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

ANTIK és modern butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyegeket, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket, stb. bizományba veszek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

ÜZLETEK.

HÁROM szobás konyhás lakás üzlethez hasznosítással együtt kiadó. Cím Calea Radnei 22. 5815

KÜLÖNFÉLÉK.

ELVESZETT bicikli igazolvány Grosa József névre szóló. Cím Str. Soimolui (Kalász) 2. 5808

MAGÁNHAZ
város központjában,
4 szobás modern elfoglalt lakással
és parkírozott udvarral
BLADÓ, 5789
Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

Csöttömög eladás. KOHN ÁRMIN

és fivére 5773

Üveg- és porcellán kereskedelem, árukészlete, darabonként feltűnő olcsó árért árusítatják ki Strada Bucur 16. szám alatt.

Kováts Constanza

dobozgyára Arad

Bulev. Regele Ferdinand No. 37.

**! Legolcsóbb árak. !
! Legjobb kivitel! !
! Gyors leszállítás. !**

Magánieztviselőnő

keres Aradul-nou (Ujaradon) 5816

jócsaládnál **üres szobát,** hol kosztot is kaphatna. Leveletet: „Sürgős”, jellegre az Aradi Közlöny kiadóiba kéri.

INGYEN

küldöm **szőlőoltvány** árjegyzékemmel, mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját érdekében ne vegyen addig oltványt vagy bármilyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa szőlészeti utmutatómat. — Cím: 5612

J. Szűcs szőlőtelep 14.

Dioșig, Jud. Bihor.

Vizonté adók magas jutalék mellett kerestetnek.

KLUDSKY CIRCUS

Aradon, Piata Stefan cel-mare (Béla-téren).

Ma, szombaton és holnap, vasárnap két nagy előadás: délután 4 és este 8 órakor.

Az állatok megtekintése szordán, szombaton, vasárnap és ünnepnapokon délelőtt 9-től, délután 8 óráig van megengedve.

Folyó év 1927. november 12-én

kezdődik a csehszlovák osztályosjáték főhúzása

és tart egy hónapig,

mely alkalommal 102.000 nyeresemény lesz kisorsolva

52,000.000 cK. = 260,000 000 Lej összértékben.

Főnyeresemények: 5768

2,000.000 cK. = 10,000.000 Lej 1,000.000 cK. = 5,000.000 Lej
700.000 cK. = 3,500.000 Lej 300.000 cK. stb. stb. stb.

Minden második sorsjegy nyer.

Rendeljen azonnal saját érdekében zárt borítékban egy szerencsés sorsjegyet
Ungár S. bankháznál Bratislava, Ventur-u. 20. Csehszlovákia.

ARAK: 1/8 cK. 50 1/4 cK. 100 1/2 cK. 200 1/3 cK. 400
Lej 250 Lej 500 Lej 1000 Lej 2000

Minden rendelést azonnal végrehajtunk. —: Huzás után felkérés nélkül küldjük a hivatalos nyereseményjegyzéket. —: **Diszkrét szétküldés.** —: **Ügyes képviselők** magas jutalékkal felvétetnek.

UNGÁR S. bankháza

BRATISLAVA, Ventur-u. 20 (Cseh-Szlovákia)

Tekintettel az idő rövidségére és az érdeklődőkre ajánlatos a pénz előre beküldeni

A téli menetrend.

ÉRVÉNYES OKTÓBER 15-TŐL.

Arad — Tóvta — Bucuresti:

expressz ind. 1.00 érk. 5.40 érk. 16.50
személy ind. 4.25 érk. 12.35 érk. —
or. expr.* ind. 7.14 érk. 11.33 érk. 22.15
személy ind. 14.55 érk. 22.09 érk. —
gyors ind. 17.13 érk. 22.27 érk. 10.00
személy ind. 21.40 érk. 5.17 érk. —

* Orient-expressz közlekedik hétfőn, csütörtök és szombaton reggel.

Bucuresti — Tóvta — Arad:

személy — ind. 16.35 érk. 0.15
expressz ind. 12.45 ind. 0.43 érk. 5.47
személy — ind. 23.35 érk. 7.13
gyors ind. 20.05 ind. 7.45 érk. 13.20
személy — ind. 6.40 érk. 14.25
or. expr.* ind. 8.30 ind. 18.59 érk. 23.18

* Orient-expressz közlekedik hétfő, szerda és péntek éjjel.

Arad — Curtici — Lőkősháza:

személy ind. 0.50 érk. 1.16 —
expressz ind. 6.14 érk. 6.33 érk. 7.40
személy ind. 7.20 érk. 7.46 —
személy ind. 8.54 érk. 9.20 érk. 10.38
gyors ind. 13.55 érk. 14.14 érk. 15.27
személy ind. 14.30 érk. 15.05 —
személy ind. 18.04 érk. 18.30 érk. 19.48
or. expr.* ind. 23.37 érk. 23.56 érk. 0.43

* Orient-expressz közlekedik hétfő, szerda és péntek éjjel.

Lőkősháza — Curtici — Arad:

expressz ind. 23.10 ind. 0.22 érk. 0.40
or. expr.* ind. 5.52 ind. 6.34 érk. 6.51
személy — ind. 6.45 érk. 7.29
személy 7.10 ind. 8.27 érk. 8.53
személy ind. 11.02 ind. 11.32 érk. 11.58
gyors ind. 15.28 ind. 16.30 érk. 16.48
személy ind. 17.14 ind. 18.31 érk. 18.57
személy ind. 20.05 ind. 20.40 érk. 21.06

* Orient-expressz közlekedik hétfő, csütörtök és szombat reggel.

Arad—Pécska—Battonya: Aradról indul: személy 5.10, személy 6.30, gyors 10.18., vegyes 15.30, személy 19.20. — Pécskára érkezik: személy 5.55, személy 7.15, gyors 10.47, vegyes 16.15, személy 20.05. — Battonyára érkezik: személy 8.09, gyors 11.37, vegyes 17.39, személy 21.17.

Battonya—Pécska—Arad: Battonyáról indul: személy 22.31, személy 10.56, gyors 12.40, vegyes 19.20. — Pécskáról indul: személy 23.30, személy 6.23, személy 11.50, gyors 13.47, vegyes 20.36. Aradra érkezik: személy 0.14, személy 7.10, személy 12.45, gyors 14.15, vegyes 21.22.

Arad—Timisoara: Aradról indul: szv. 1.05, gyors 6.10, személy 7.36, személy 10.41, személy 15.05, gyors 17.05, szem. 20.30. — Temesvárra érkezik: személy 2.33, gyors 7.25, személy 9.05, személy 12.09, személy 16.34, gyors 18.19, személy 22.00.

Timisoara—Arad: Temesvárról indul: gyors 23.10, személy 4.25, személy 6.25, személy 8.05, gyors 12.17, személy 13.55, személy 19.50. — Aradra érkezik: gyors 0.25, személy 5.55, személy 8.00, személy 9.40, gyors 13.35, személy 15.26, személy 21.20.

Arad—Oradea: Aradról indul: személy 0.55, gyorsmotor 6.20, személy 10.16, személy 15.48. — Nagyváradra érkezik: személy 5.15, gyorsmotor 9.50, személy 14.45, személy 20.50.

Oradea—Arad: Nagyváradról indul: személy 19.15, személy 5.35, személy 12.20, gyorsmotor 16.50. — Aradra érkezik: személy 0.10, személy 10.15, személy 16.43, gyorsmotor 19.50.

Arad—Brád: Aradról indul: személy 7.30, személy 11.45, személy 16.06, gyors motor 18.40. — Brádra érkezik: személy 13.55, személy 17.40, személy 22.30, gyorsmotor 23.10.

Brád—Arad: Brádról indul: személy 23.30, gyorsmotor 4.40, személy 7.45, személy 14.00. — Aradra érkezik: személy 5.57, gyorsmotor 9.00, személy 14.10, személy 20.20.

Arad—Jimbolia: Aradról indul: vegyes 10.00, személy 15.27. — Jimboliára érkezik: vegyes 14.22, személy 18.50.

Jimbolia—Arad: Jimboliáról indul: személy 3.50, vegyes 14.50. — Aradra érkezik: személy 7.25, vegyes 20.00.

Arad—Otlaka: Aradról indul: szem. 17.20. — Otlakára érkezik: szem. 20.05.

Otlaka—Arad: Otlakáról indul: személy 10.20. — Aradra érkezik: személy 13.17.